

Caverion



Q4

Tilinpäätöstiedote 2016

Caverion Oyj:n tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2016

UDELLEENJÄRJESTELYJEN VUOSI

1.10.–31.12.2016

- **Liikevaihto:** 606,0 (667,8) milj. euroa.
- **Käyttökate ilman uudelleenjärjestelykuluja:** -10,5 milj. euroa eli -1,7 prosenttia liikevaihdosta.
- **Käyttökate:** -22,2 (34,0) milj. euroa eli -3,7 (5,1) prosenttia liikevaihdosta.
- **Vapaa kassavirta** 28,0 (73,6) milj. euroa.
- **Osakekohtainen tulos, laimentamaton:** -0,17 (0,17) euroa osakkeelta.

1.1.–31.12.2016

- **Tilaukanta:** 1 408,1 (1 461,4) milj. euroa.
- **Liikevaihto:** 2 364,1 (2 443,0) milj. euroa.
- **Käyttökate ilman uudelleenjärjestelykuluja:** 15,6 milj. euroa eli 0,7 prosenttia liikevaihdosta.
- **Käyttökate:** -11,4 (91,5) milj. euroa eli -0,5 (3,7) prosenttia liikevaihdosta.
- **Käyttöpääoma:** -2,6 (-15,4) milj. euroa.
- **Vapaa kassavirta:** -72,1 (53,9) milj. euroa.
- **Osakekohtainen tulos, laimentamaton:** -0,25 (0,37) euroa osakkeelta.

Suluissa esitetyt luvut ovat edellisvuoden vastaavan kauden lukuja, ellei toisin ole mainittu.

AVAINLUVUT

Milj. e	10–12/16	10–12/15	Muutos	1–12/16	1–12/15	Muutos
Tilaukanta				1 408,1	1 461,4	-3,6 %
Liikevaihto	606,0	667,8	-9,2 %	2 364,1	2 443,0	-3,2 %
Käyttökate ilman uudelleenjärjestelykuluja	-10,5	-		15,6	-	
Käyttökateprosentti ilman uudelleenjärjestelykuluja, %	-1,7	-		0,7	-	
Käyttökate	-22,2	34,0		-11,4	91,5	
Käyttökateprosentti, %	-3,7	5,1		-0,5	3,7	
Liikevoitto	-29,2	26,9		-40,8	65,0	
Liikevoittoprosentti, %	-4,8	4,0		-1,7	2,7	
Tilikauden voitto	-21,7	20,9		-31,7	46,6	
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, e	-0,17	0,17		-0,25	0,37	
Käyttöpääoma				-2,6	-15,4	-83,4 %
Vapaa kassavirta	28,0	73,6	-62,0 %	-72,1	53,9	
Korollinen nettovelka				145,5	29,8	
Velkaantumisaste, %				78,7	11,7	
Henkilöstö kauden lopussa				16 913	17 399	-2,8%

OSINGONJAKOEHDOTUS

Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että osinkoa ei jaeta vuodelta 2016.

Toimitusjohtaja Ari Lehtorannan kommentti

“Caverionille vuosi 2016 oli hyvin erikoinen ja valitettavasti pettymysten vuosi. Huomasimme vuoden aikana, että suorituskykymme oli selvästi arvioitua matalampi ja lisäselvitykset toivat esiin asioita, jotka olivat dramaattisia ja perustavanlaatuisia. Tästä seurauksena vaihdettiin konsernijohtaja, talousjohtaja ja muita konsernin ja divisioonien johtoryhmien avainhenkilöitä erityisesti divisioonissa, joissa oli suurempia ongelmia eli Ruotsissa, Saksassa ja Tanska-Norjassa.

Vuosi oli kaiken kaikkiaan uudelleenjärjestelyiden vuosi. Vuoden 2016 saneeraustoimenpiteillä oli vaikutusta yhteensä 1 060 tehtävään. Nämä toimenpiteet olivat valitettavia mutta välttämättömiä parantaaksemme jatkossa käyttöastettamme. Uudelleenjärjestelykulut vuonna 2016 olivat noin 27 milj. euroa. Arvioimme, että saneeraustoimet paransivat tulostamme vuonna 2016 yhteensä noin 18 milj. eurolla. Saneeraustoimien arvioitu säästövaikutus on yhteensä noin 40 milj. euroa vuonna 2017 eli lisäsäästöt vuonna 2017 vuoteen 2016 verrattuna ovat noin 22 milj. euroa. Lisäksi karsimme turhia kiinteitä kuluja, kuten esimerkiksi kehitysprojektien kuluja sekä konsultointi- ja matkustuskuluja.

Caverion toteutti noin 3 000 projektia Projektit-liiketoiminnassaan vuonna 2016. Olemme nyt käyneet läpi kaikki käynnissä olevat ja päättyneet projektit, joissa meillä on keskeneräisiä töitä, eräänntyneitä saatavia tai erimielisyyksiä asiakkaidemme kanssa. Näiden arvointien perusteella teimme projektikantaamme tarvittavat kustannusarvioiden tarkistukset, alaskirjaukset ja varausten lisäykset, yhteensä 59 milj. euroa vuonna 2016. Meillä on ollut liian optimiset liikevaihtoennusteet lisämyynnille projekteissa, liian optimistiset ennusteet kustannuksille ja saataville sekä erilaisia projektien toteutukseen liittyviä haasteita. Olemme menettäneet toteutusvaiheessa tavoitetasoon verrattuna useita prosenttiyksiköitä projektikatteestamme vuonna 2016, ei pelkästään Suurissa projekteissa vaan myös pienemmissä projekteissa Teknisessä asennuksessa. Projektikannattavuutemme on ollut heikko Ruotsissa, Saksassa ja Teollisuuden ratkaisuisissa. Vuoden alkupuolella ongelmia oli myös Tanska-Norjan divisioonassa.

Uskomme, että riskitasomme on jatkossa alhaisempi, huolimatta tietyistä riskeistä erässä käynnissä olevissa projekteissamme erityisesti edellä mainituissa divisioonissa. Arvioimme, että jäljellä olevat tunnistetut suoritusriskimme projekteissa ovat noin 20 milj. euroa vuonna 2017. Olemme toteuttaneet useita toimenpiteitä, jotka auttavat meitä parantamaan projektiliiketoimintamme suorituskykyä oikealle tasolle. Olemme esimerkiksi organisoineet uudelleen projektiliiketoimintamme ja keskittäneet kaikki Suurten projektien aktiviteetit määrätuille ammattitaitoisille projektinjohtotiimeille, olemme nostaneet tarjoustemme katevaatimuksia ja aloittaneet tarjousten asianmukaiset etenemis/perääntymis-analyysit ja ohjausryhmäprosessit Suurten projektien alueella. Vahvistamme myös edelleen projektiliiketoimintamme ohjausta ja parannamme pakollista projektipäällikkökoulutustamme.

Uudelleenjärjestelyiden toteuttaminen, tiukemman projektien tarjouslupaprosessin käyttöönotto ja keskittyminen parempiin projektikatteisiin vaikuttivat tilauskantaamme myös neljännellä vuosineljänneksellä. Tämä luo meille mahdollisen, käyttöasteeseemme liittyvän enintään 10 milj. euron lisäriskin vuonna 2017. Lisäksi arvioimme, että myös vanhoihin, eräänntyneisiin myyntisaamisiin liittyy riskejä, yhteensä enintään 10 milj. euroa vuonna 2017.

Palveluliiketoimintaan kuuluvat Teknisen huollon ja kunnossapidon ja Palveluiden johtamisen liiketoiminta-alueet jatkoivat hyvää tuloksentekoa vuonna 2016. Nyt on selvästi nähtävissä, että Tanska-Norjan divisioonamme on kääntymässä parempaan suuntaan. Suomi ja Itävalta menestyivät hyvin koko vuoden 2016. Kassavirtamme ja käyttöpääomamme parantuivat selvästi loppuvuotta kohden.

Olemme ryhtyneet luomaan vahvempaa Caverionia tulevaisuutta ajatellen. Luomme näillä jo tehdyillä ja käynnissä olevilla toimenpiteillä, yhdessä aikaisemmin julkistamiemme organisaatio- ja johtomuutosten kanssa, parempaa pohjaa toiminnallemme jatkossa. Vuosi 2017 on meille toimintojemme vakauttamisen vuosi ja vie meitä eteenpäin – ei kuitenkaan vielä heijastaen yhtiön täyttää tuloksentekokykyä. Keskitymme edelleen toteuttamaan kaikki korjaavat toimenpiteemme ja parantamaan tulosjohtamistamme divisioonissamme ja liiketoimintayksiköissämme. Olemme myös alkaneet valmistella strategiaamme kohti vuotta 2020. Markkinaympäristömme on edelleen suotuisa. Caverionin erinomainen palvelutarjonta ja toimialatuntemus antavat edellytykset menestyvän yhtiön luomiselle.”

NÄKYMÄT VUODELLE 2017

Caverionin palvelujen ja ratkaisujen markkinanäkymät

Toimialan megatrendit, kuten lisääntynyt teknologian käyttö rakennuksissa, energiatehokkuutta koskevat vaatimukset ja lisääntyvä digitalisoituminen ja automaatio sekä kaupungistuminen, luovat edelleen kysyntää Caverionin palveluille ja ratkaisuille tulevina vuosina.

Projektit

Teknisen asennuksen ja Suurten projektien markkinoiden odotetaan pysyvän hyvinä ja vakaina, mutta hintakilpailun odotetaan kuitenkin pysyvän tiukkana Teknisen asennuksen projekteissa. Suurten projektien markkinoilla kiinteistöjen ja teollisuuden uusien tarjousten odotetaan säilyvän hyvällä tasolla ja jopa hieman

lisääntyvän. Alhaisen korkotason ja rahoituksen saatavuuden odotetaan tukevan investointeja. Talotekniikan Suunnittelua ja toteutusta sisältävien kokonaistoimitusten kysynnän odotetaan kehittyvän suotuisasti suurissa ja teknisesti vaativissa projekteissa. Hyvän kysynnän sekä julkisella että yksityisellä sektorilla odotetaan jatkuvan. Parempaa energiatehokkuutta ja parempia sisäilmaolosuhteita koskevat vaatimukset sekä tiukentuva ympäristölainsäädäntö ovat merkittäviä markkinoiden kehitystä tukevia tekijöitä.

Palvelut

Teknisen huollon ja kunnossapidon ja Managed Services -palveluiden taustalla olevan kysynnän odotetaan jatkuvan vahvana. Rakennuksissa olevan teknologian lisääntyessä uusien palvelujen tarpeen ja elinkaariratkaisujen kysynnän odotetaan lisääntyvän. Asiakkaiden keskittyminen omaan ydintoimintaansa tarjoaa edelleen Caverionille mahdollisuuksia ylläpidon sekä huollon ja kunnossapidon ulkoistuksissa erityisesti julkishallinnossa, teollisuudessa ja energiasektorilla.

Tulosohjeistus vuodelle 2017

Caverion arvioi, että konsernin liikevaihto säilyy edellisvuoden tasolla vuonna 2017 (2016: 2 364 milj. euroa). Caverion arvioi, että konsernin käyttökate ilman uudelleenjärjestelykuluja yli kaksinkertaistuu vuonna 2017 (2016: 15,6 milj. euroa).

Caverion soveltaa tulosohjeistuksessaan seuraavaa ohjeistusterminologiaa, jonka lisäksi huomioidaan +/- 2 prosenttiyksikön vaihteluväli esitettyihin rajoihin.

Positiivinen muutos	Alaraja	Yläraja
	%	%
Edellisen vuoden tasolla	-5 %	5 %
Kasvaa	5 %	15 %
Kasvaa selvästi	15 %	30 %
Kasvaa merkittävästi	30 %	100 %
Kaksinkertaistuu	100 %	
Negatiivinen muutos	Alaraja	Yläraja
	%	%
Laskee	-15 %	-5 %
Laskee selvästi	-30 %	-15 %
Laskee merkittävästi		-30 %

TIEDOTUSTILAISUUS, WEBCAST JA PUHELINKONFERENSSI

Osavuositilaisuudesta järjestetään englanninkielinen tiedotustilaisuus tiistaina 7.2.2017 klo 11 Suomen aikaa Hotelli Glo Kluuvissa (Videowall-sali), Kluuvikatu 4, 2. kerros, Helsinki. Tiedotustilaisuutta voi seurata suorana lähetyksenä osoitteessa www.caverion.fi/sijoittajat. Tilaisuutta voi seurata myös puhelimitse soittamalla numeroon +358 (0)9 7479 0404 viimeistään klo 10.55 Suomen aikaa. Osallistumiskoodi puhelinkonferenssiin on "9672615/Caverion". Tilaisuudesta on lisätietoa osoitteessa www.caverion.fi/sijoittajat.

Yhtiökokous 2017

Caverion Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään perjantaina 17. maaliskuuta 2017 kello 10 Suomen aikaa Messukeskuksessa Helsingissä. Täydellinen yhtiökokoukuskutsu, joka sisältää hallituksen esitykset yhtiökokoukselle, julkaistaan erillisellä pörssitiedotteella.

Taloudellinen tiedottaminen vuodelta 2017

Vuosikertomus, joka sisältää vuoden 2016 tilinpäätöksen, julkaistaan Caverionin verkkosivuilla ja IR App -sovelluksessa suomeksi ja englanniksi viimeistään viikolla 8 helmikuussa 2017. Osavuositilaukset julkaistaan 28.4., 20.7. ja 27.10.2017.

Taloudelliset katsaukset ja muuta sijoittajätietoa ovat saatavilla Caverionin verkkosivuilta osoitteesta www.caverion.fi/sijoittajat ja IR App -sovelluksesta. Materiaalit voi myös tilata sähköpostitse osoitteesta IR@caverion.com.

CAVERION OYJ

Lisätietoja antavat:

Martti Ala-Härkönen, talousjohtaja, Caverion Oyj, puh. 040 737 6633, martti.ala-harkonen@caverion.com

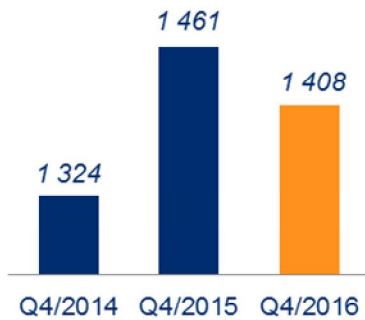
Milena Hæggström, sijoittajasuhdejohtaja, Caverion Oyj, puh. 040 5581 328, milena.haeggstrom@caverion.com

Jakelu: Nasdaq Helsinki, keskeiset tiedotusvälineet, www.caverion.fi

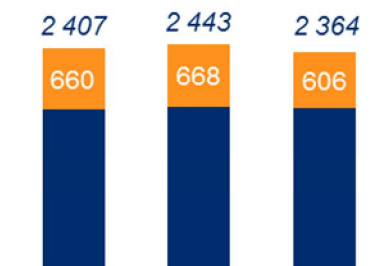
KONSERNIN TALOUDELLINEN KEHITYS

Tunnusluvut

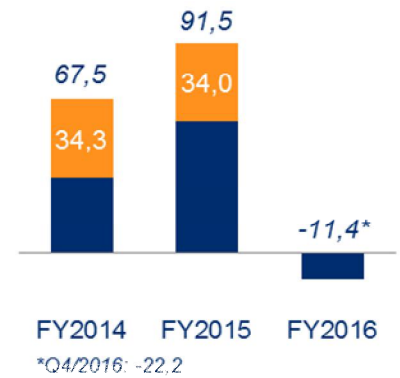
Tilaukanta (milj. e)



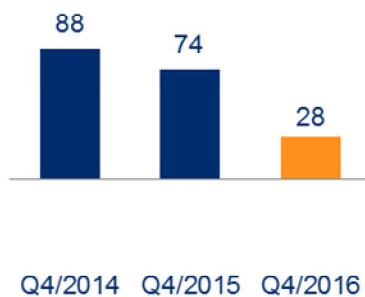
Liikevaihto (milj. e)



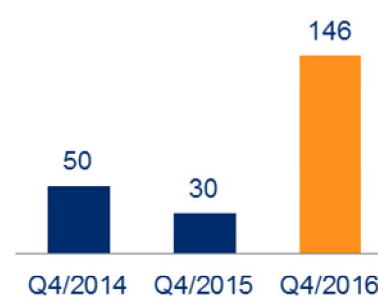
Käyttökate (milj. e)



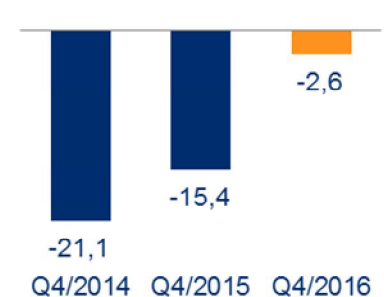
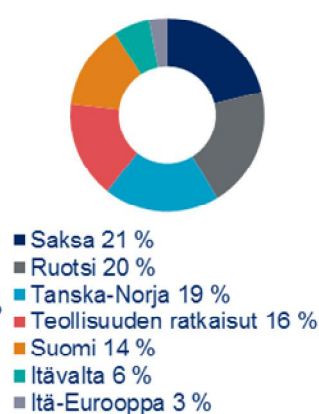
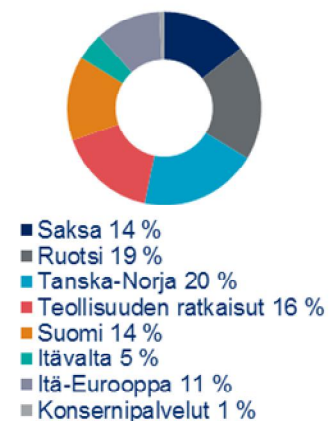
Vapaa kassavirta (milj. e)



Nettovelka (milj. e)



Käyttöpääoma (milj. e)

Liikevaihto liiketoiminta-
alueittain
% liikevaihdosta 2016Liikevaihto divisioonittain
% liikevaihdosta 2016Henkilöstö divisioonittain
2016 lopussa

Muutoksia ulkoiseen taloudelliseen raportointiin vuonna 2016

Caverion ilmoitti 27.1.2016 pörssitiedotteella muuttavansa ulkoista taloudellista raportointiaan 1.1.2016 alkaen parantaakseen toimintojensa läpinäkyvyyttä ja mukauttaakseen taloudellista raportointiaan konsernin strategian seuraavaa vaihetta vastaavaksi. Vanhat liiketoiminta-alueet ("Huolto ja kunnossapito" sekä "Projektit") korvataan kolmella uudella liiketoiminta-alueella: "Tekninen asennus ja kunnossapito", "Suuret projektit" sekä "Managed Services". Lisäksi neljännellä neljänneksellä Caverion antaa jakauman Teknisen asennuksen sekä Teknisen huollon ja kunnossapidon välillä. Tekninen asennus ja Suuret projektit ovat Projektit-liiketoimintaa Caverionissa, kun taas Tekninen huolto ja kunnossapito sekä Managed Services –liiketoiminta ovat Palvelut-liiketoimintaa Caverionissa.

Tämän lisäksi liiketoiminnan maantieteellinen jakauma raportoidaan divisioonittain: Ruotsi, Suomi, Saksa, Tanska-Norja, Itävalta, Itä-Eurooppa sekä Teollisuuden ratkaisut. Caverion raportoi jatkossa liikevaihtonsa ja henkilöstömääränsä divisioonittain. Kaikki yllä esitetyt muutokset raportointiin toteutettiin 1.1.2016 alkaen. Caverion ei raportoi kaikkia historiallisia vertailulukuja 1.1.2016 edeltävältä ajalta.

Toimintaympäristö viimeisellä neljänneksellä ja vuonna 2016

Yleinen markkinatilanne oli suhteellisen myönteinen ja vakaa koko vuoden. Kysyntä kehittyi suotuisasti Saksan, Suomen ja Ruotsin markkinoilla. Teollisuuden ratkaisuiden divisioonassa markkinat pysyivät normaalitasolla teollisuuden kunnossapitopalveluissa ja kehittyivät myönteisesti erityisesti prosessiputkistoiden toimituksissa. Itä-Euroopan ja Itävallan divisioonat säilyivät vakaina. Tanska-Norjassa öljyteollisuuden taantuma vaikutti edelleen jonkin verran yleiseen taloustilanteeseen. Caverion toimi aktiivisesti Norjan markkinamuutoksessa valikoimalla tarkasti uudet projektit ja palvelusopimukset, panostamalla pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin tärkeimpien asiakkaiden kanssa sekä järjestelemällä toimintojaan uudelleen.

Projektit

Teknisen asennuksen ja Suurten projektien markkinat pysyivät vakaana koko vuoden. Hintakilpailu pysyi tiukkana Teknisen asennuksen projekteissa. Suurten projektien markkinoilla tarjoustoiminta lisääntyi etenkin julkisella sektorilla, infrastruktuurihankkeissa ja teollisuudessa. Talotekniikan Suunnittelua ja toteutusta sisältävien kokonaistoimitusten kysyntä kehittyi suotuisasti suurissa ja teknisesti vaativissa projekteissa. Alhainen korkotaso ja rahoituksen saatavuus helpottivat asiakkaidemme investointeja. Markkinoiden kehitystä vuoden aikana tukivat parempaa energiatehokkuutta ja sisäilmaolosuhteita koskevat vaatimukset sekä tiukentuva ympäristölainsäädäntö.

Palvelut

Teknisen huollon ja kunnossapidon ja Managed Services -palveluiden kysyntä jatkui vahvana. Asiakkaiden keskittyminen omaan ydintoimintaansa avasi Caverionille edelleen mahdollisuuksia ylläpidon sekä huollon ja kunnossapidon ulkoistuksissa pääasiassa julkishallinnossa, teollisuudessa ja energiasektorilla. Kiinnostus julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöhön (PPP-malli) ja muihin elinkaariratkaisuihin oli hyvä Pohjoismaissa, vaikka tämäntyyppisten sopimusmallien osuus koko markkinasta on edelleen suhteellisen pieni.

Saneeraustoimenpiteet

Caverion ilmoitti saneeraustoimenpiteistä pörssitiedotteella 20.6.2016. Toisen vuosineljänneksen aikana Caverionin hallitus käynnisti perusteellisen toimintojen arvioinnin kaikissa divisioonissa, joissa oli havaittu toiminnallisia haasteita. Tämän arvioinnin tulosten perusteella tunnistettiin resurssien ylikapasiteettia vuonna 2016. Lisäksi Caverionilla oli konsernitasolla liian monta yhtäaikaista kehitysprojektia käynnissä, mikä on kasvattanut kiinteät kulut suuriksi.

Seuraavat saneeraustoimenpiteet käynnistettiin kannattavuuden parantamiseksi:

- Ylimääräiset kustannusleikkaukset lomautuksina ja henkilöstövähennyksinä,
- Kiinteiden kulujen vähentäminen priorisoimalla sisäisiä kehityshankkeita ja
- Konsernitoimintojen uudelleenjärjestely sekä uusien Projektit- ja Palvelut- liiketoimintayksiköiden perustaminen.

Henkilöstövähennykset kohdistuivat pääasiassa Ruotsin, Tanska-Norjan ja Saksan divisiooniin sekä konsernipalveluihin. Vuoden 2016 saneeraustoimenpiteillä oli vaikutusta yhteensä 1 060 tehtävään.

Saneeraustoimien kokonaiskustannukset olivat 26,9 milj. euroa vuonna 2016. Uudelleenjärjestelykulut koostuivat yhteensä 21,1 milj. euron henkilöstökuluista, yhteensä 4,3 milj. euron tyhjen tilojen vuokrasta ja muista yhteensä 1,5 milj. euron uudelleenjärjestelykuluista.

Toimenpiteiden vaikutukset ovat täysimääräisesti nähtävissä vuonna 2017. Caverion arvioi, että saneeraustoimet paransivat tulosta vuonna 2016 noin 18 milj. eurolla. Saneeraustoimien arvioitu säästövaikutus on yhteensä noin 40 milj. euroa vuonna 2017 eli lisäsäästöt vuonna 2017 vuoteen 2016 verrattuna ovat noin 22 milj. euroa.

Uudelleenjärjestelyiden toteuttaminen, tiukemman projektien tarjouslupaprosessin käyttöönotto ja keskittyminen parempiin projektikatteisiin luovat mahdollisen, käyttöasteeseen liittyvän enintään 10 milj. euron lisäriskin vuonna 2017. Jäljellä olevat tunnistetut suoritusriskit projekteissa arvioidaan olevan noin 20 milj. euroa vuonna 2017. Lisäksi vanhoihin, eräänymisiin myyntisaamisiin liittyy riskejä, yhteensä enintään 10 milj. euroa vuonna 2017.

Osana saneeraustoimenpiteitä Caverion myi Ruotsissa ja Norjassa kolme pientä, paikallista yksikköään kolmannelle vuosineljänneksellä. Myynneillä ei ollut olennaista vaikutusta Caverion-konsernin taloudelliseen asemaan. Lisäksi Caverion sulki ja yhdisti joitain yksiköitä vuonna 2016.

Tilaukanta

Caverion otti käyttöön tiukemman projektien tarjouslupaprosessin konsernissa toisesta vuosineljänneksestä lähtien. Saneeraustoimenpiteiden toteuttaminen ja keskittyminen parempiin projektikatteisiin vaikuttivat tilaukantaan vuoden 2016 toisella vuosipuoliskolla. Vuoden lopussa tilaukanta oli 1 408,1 milj. euroa, laskua 4 prosenttia edellisvuoden lopusta (joulukuun 2015 lopussa: 1 461,4 milj. euroa). Tilaukanta laski 3 prosenttia syyskuun lopusta (syyskuun 2016 lopussa: 1 450,9 milj. euroa). Vertailukelpoisin valuuttakurssein tilaukanta laski 4 prosenttia joulukuun 2015 lopusta ja 3 prosenttia syyskuun 2016 lopusta.

Liikevaihto

Loka–joulukuu 2016

Loka–joulukuun liikevaihto oli 606,0 (667,8) milj. euroa. Liikevaihto kasvoi edellisvuoteen verrattuna eniten Suomessa ja Itävallassa. Suomessa kasvun taustalla oli aktiivisuuden lisääntyminen Suurissa projekteissa. Ruotsissa Caverion ei ole pystynyt hyödyntämään vallitsevaa markkinatilannetta. Lisäksi Projektit-liiketoiminnassa vuoden aikana tehdyillä projektien alaskirjauksilla Ruotsissa, Tanska-Norjassa, Saksassa ja Teollisuuden ratkaisuisissa oli negatiivinen vaikutus kauden liikevaihtoon.

Valuuttakurssimuutokset laskivat konsernin loka–joulukuun kokonaisliikevaihtoa 3,3 milj. euroa edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Ruotsin kruunun vaikutus oli -6,6 milj. euroa, Norjan kruunun 2,8 milj. euroa, ja Venäjän ruplan 0,4 milj. euroa. Loka–joulukuun liikevaihto laski 9 prosenttia edellisvuoden vastaavan ajankohdan valuuttakursseilla laskettuna.

Projektit-liiketoiminnan liikevaihto oli 285,7 milj. euroa ja se koostui Teknisen asennuksen 198,9 milj. euron liikevaihdosta ja Suurten projektien 86,8 milj. euron liikevaihdosta. Projektit-liiketoiminnan liikevaihtoon vaikuttivat viimeisellä vuosineljänneksellä tehdyt projektien alaskirjaukset. Palvelut-liiketoiminnan liikevaihto oli 320,3 milj. euroa ja se koostui Teknisen huollon ja kunnossapidon 235,8 milj. euron liikevaihdosta ja Managed Services – liiketoiminnan 84,5 milj. euron liikevaihdosta. Vuoden 2016 neljännellä neljänneksellä Projektit-liiketoiminta vastasi 47 prosenttia ja Palvelut-liiketoiminta 53 prosenttia konsernin kokonaisliikevaihdosta.

Tammi–joulukuu 2016

Tammi–joulukuun liikevaihto oli 2 364,1 (2 443,0) milj. euroa. Liikevaihto kasvoi edellisvuoteen verrattuna eniten Suomessa, jossa kasvun taustalla oli aktiivisuuden lisääntyminen Suurissa projekteissa. Ruotsissa Caverion ei ole pystynyt hyödyntämään vallitsevaa markkinatilannetta. Lisäksi Projektit-liiketoiminnassa toisesta vuosineljänneksestä lähtien tehdyillä projektien alaskirjauksilla Ruotsissa, Saksassa, Tanska-Norjassa ja Teollisuuden ratkaisuisissa oli negatiivinen vaikutus kauden liikevaihtoon.

Valuuttakurssimuutokset laskivat konsernin tammi–joulukuun kokonaisliikevaihtoa 23,8 milj. euroa edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Norjan kruunun vaikutus oli -13,9 milj. euroa, Venäjän ruplan -3,2 milj. euroa ja Ruotsin kruunun -6,6 milj. euroa. Tammi–joulukuun liikevaihto laski 2 prosenttia edellisvuoden vastaavan ajankohdan valuuttakursseilla laskettuna.

Projektit-liiketoiminnan liikevaihto oli 1 233,6 milj. euroa ja se koostui Teknisen asennuksen 782,3 milj. euron liikevaihdosta ja Suurten projektien 451,3 milj. euron liikevaihdosta. Palvelut-liiketoiminnan liikevaihto oli 1 130,6 milj. euroa ja se koostui Teknisen huollon ja kunnossapidon 817,8 milj. euron liikevaihdosta ja Managed Services -liiketoiminnan 312,8 milj. euron liikevaihdosta. Projektit-liiketoiminta vastasi 52 prosenttia ja Palvelut-liiketoiminta 48 prosenttia konsernin kokonaisliikevaihdosta vuonna 2016.

Liikevaihdon jakautuminen

Liikevaihto, milj. e	10-12/ 2016	%	10-12/ 2015	%	Muutos	1-12/ 2016	%	1-12/ 2015	%	Muutos
Saksa	116,6	19 %	149,4	22 %	-22 %	506,6	21 %	526,4	22 %	-4 %
Ruotsi	122,0	20 %	151,8	23 %	-20 %	474,8	20 %	537,6	22 %	-12 %
Tanska-Norja	125,5	21 %	127,9	19 %	-2 %	459,8	19 %	503,2	21 %	-9 %
Teollisuuden ratkaisut	92,6	15 %	97,8	15 %	-5 %	370,9	16 %	363,8	15 %	2 %
Suomi	85,2	14 %	79,6	12 %	7 %	320,7	14 %	286,7	12 %	12 %
Itävalta	42,0	7 %	39,9	6 %	5 %	153,0	6 %	149,1	6 %	3 %
Itä-Eurooppa	22,1	4 %	21,6	3 %	2 %	78,7	3 %	76,3	3 %	3 %
Konserni yhteensä	606,0	100 %	667,8	100 %	-9 %	2 364,1	100 %	2 443,0	100 %	-3 %
Projektit-liiketoiminta	285,7	47 %				1 233,6	52 %			
- Tekninen asennus	198,9	33 %				782,3	33 %			
- Suuret projektit	86,8	14 %				451,3	19 %			
Palvelut-liiketoiminta	320,3	53 %				1 130,6	48 %			
- Tekninen huolto ja kunnossapito	235,8	39 %				817,8	35 %			
- Managed Services	84,5	14 %				312,8	13 %			

Kannattavuus

Käyttökate

Loka-joulukuu 2016

Loka-joulukuussa käyttökate ilman uudelleenjärjestelykuluja oli -10,5 milj. euroa eli -1,7 prosenttia liikevaihdosta. Loka-joulukuun käyttökate oli -22,2 (34,0) milj. euroa eli -3,7 (5,1) prosenttia liikevaihdosta.

Uudelleenjärjestelykulut olivat yhteensä 11,7 milj. euroa loka-joulukuussa. Uudelleenjärjestelykulut koostuivat henkilöstövähennyksiin liittyvistä henkilöstökuluista, tyhjien tilojen vuokrista ja muista uudelleenjärjestelykuluista.

Caverion jatkoi projektikantansa läpikäyntiä vuoden 2016 viimeisellä vuosineljänneksellä. Arvioinnin seurauksena useissa projekteissa tunnistettiin edelleen haasteita projektien johtamiseen ja toteutukseen liittyen. Arvioinnin perusteella Caverion teki projektikantaansa edelleen tarvittavia kustannusarvioiden tarkistuksia, alaskirjauksia ja varausten lisäyksiä, jotka koskivat pääosin Ruotsin, Saksan ja Teollisuuden ratkaisujen divisioonaa. Loka-joulukuussa tehdyt kustannusarvioiden tarkistukset, alaskirjaukset ja varausten lisäykset olivat yhteensä 39,9 milj. euroa.

Aineiden ja tarvikkeiden käyttöön liittyvät kulut laskivat 168,9 (178,0) milj. euroon loka-joulukuussa, kun taas ulkopuoliset palvelut laskivat 123,1 (125,2) milj. euroon. Loka-joulukuun henkilöstökulut olivat yhteensä 259,6 (255,3) milj. euroa. Liiketoiminnan muut kulut olivat 77,1 (76,4) milj. euroa. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,6 (1,1) milj. euroa.

Kauden käyttökate heikensivät lisäksi 0,9 milj. euron kulut Saksassa liittyen käynnissä oleviin juridisiin selvityksiin.

Tammi-joulukuu 2016

Tammi-joulukuussa käyttökate ilman uudelleenjärjestelykuluja oli 15,6 milj. euroa eli 0,7 prosenttia liikevaihdosta. Tammi-joulukuun käyttökate oli -11,4 (91,5) milj. euroa eli -0,5 (3,7) prosenttia liikevaihdosta.

Uudelleenjärjestelykulut olivat yhteensä 26,9 milj. euroa tammi-joulukuussa. Uudelleenjärjestelykulut koostuivat yhteensä 21,1 milj. euron henkilöstökuluista, tyhjien tilojen yhteensä 4,3 milj. euron vuokrista ja muista yhteensä 1,5 milj. euron uudelleenjärjestelykuluista. Toimenpiteiden vaikutukset ovat täysimääräisesti nähtävissä vuonna 2017. Lisätietoja saneeraustoimenpiteistä on kuvattu kohdassa "Saneeraustoimenpiteet".

Raportointikauden aikana Caverionilla oli kannattavuusongelmia johtuen resurssien ylikapasiteetista ja haasteista liittyen projektien toteutukseen ja johtamiseen. Kyseiset haasteet koskevat pääosin Ruotsin, Tanska-Norjan, Saksan ja Teollisuuden Ratkaisujen divisioonaa. Tämän seurauksena Caverion on tehnyt entistä varovaisempia kustannusarvioiden tarkistuksia ja varauksia projektikantaansa vuoden 2016 toisella, kolmannella ja neljännellä vuosineljänneksellä. Caverionin projektikantaan vuonna 2016 tehdyt kustannusarvioiden tarkistukset, alaskirjaukset ja varausten lisäykset olivat yhteensä 59,0 milj. euroa ja ne koskevat pääosin Ruotsin, Tanska-Norjan, Saksan ja Teollisuuden ratkaisujen divisioonaa.

Aineiden ja tarvikkeiden käyttöön liittyvät kulut olivat 648,2 (663,8) milj. euroa tammi-joulukuussa, kun taas ulkopuoliset palvelut olivat 450,8 (426,9) milj. euroa. Tammi-joulukuun henkilöstökulut olivat yhteensä 989,1 (978,2) milj. euroa. Liiketoiminnan muut kulut olivat 289,2 (286,0) milj. euroa. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 1,9 (3,3) milj. euroa.

Useat kehitysprojektit ja investoinnit yhteisiin prosesseihin näkyivät myös katsauskauden liiketoiminnan kuluissa. Kauden käyttökate heikensivät lisäksi 1,7 milj. euron kulut Saksassa liittyen käynnissä oleviin juridisiin selvityksiin.

Käyttökate on määritelty seuraavasti: Liikevoitto + Poistot ja arvonalentumiset. Käyttökate ilman uudelleenjärjestelykuluja on määritelty seuraavasti: Liikevoitto + Poistot ja arvonalentumiset + Uudelleenjärjestelykulut.

Liikevoitto

Loka-joulukuu 2016

Loka-joulukuussa liikevoitto oli -29,2 (26,9) milj. euroa eli -4,8 (4,0) prosenttia liikevaihdosta.

Poistot ja arvonalentumiset loka-joulukuussa olivat 7,0 (7,0) milj. euroa, josta 1,1 milj. euroa oli yrityskauppoihin liittyviä kohdistettuja aineettomia hyödykkeitä ja 5,9 milj. euroa muita poistoja ja arvonalentumisia, joista suurin osa liittyi tietotekniikkaan.

Tammi-joulukuu 2016

Caverionin tammi-joulukuun liikevoitto oli -40,8 (65,0) milj. euroa eli -1,7 (2,7) prosenttia liikevaihdosta.

Poistot ja arvonalentumiset tammi-joulukuussa olivat 29,5 (26,5) milj. euroa, josta 6,1 milj. euroa oli yritysostoihin liittyviä kohdistettuja aineettomia hyödykkeitä ja 23,4 milj. euroa muita poistoja ja arvonalentumisia, joista suurin osa liittyi tietotekniikkaan.

Muut liikevoittoon vaikuttavat tekijät on esitetty tarkemmin kohdassa käyttökate.

Tulos ennen veroja, tilikauden voitto ja osakekohtainen tulos

Tulos ennen veroja oli -43,5 (61,3) milj. euroa, tilikauden voitto -31,7 (46,6) milj. euroa ja osakekohtainen tulos -0,25 (0,37) euroa tammi-joulukuussa. Nettorahoituskulut olivat -2,6 (-3,7) milj. euroa tammi-joulukuussa 2016.

Konsernin efektiivinen veroaste oli 27,1 (24,0) prosenttia tammi-joulukuussa.

Investoinnit, yritysostot ja myydyt liiketoiminnot

Kauden aikana Caverion investoi yhtiön toimintamallin, prosessien ja järjestelmien yhtenäistämiseen. Bruttoinvestoinnit taseen pysyviin vastaaviin olivat tammi-joulukuussa 38,2 (26,9) milj. euroa eli 1,6 (1,1) prosenttia liikevaihdosta.

Investoinnit tietotekniikkaan olivat 25,1 (18,2) milj. euroa tammi–joulukuussa. Tietotekniikkainvestoinnit liittyivät pääasiassa yhteisen IT-infran ja yhteisten alustojen rakentamiseen, data-keskuksen konsolidointiin sekä yhteisen toiminnanohjausjärjestelmän toteuttamiseen. Myös IT-järjestelmiä ja mobiilityökaluja kehitettiin Konsernin sisäisten prosessien ja tehokkuuden parantamiseksi jatkossa. Muut investoinnit, mukaan lukien yritysostot, olivat 13,0 (8,7) milj. euroa.

Kauden aikana Caverion allekirjoitti sopimuksen Alfred Lotterin kanssa Arneg Kühlmöbel u. Ladeneinrichtungen, Produktions- u. Handelsgesellschaft mbH:n (Arneg Kühlmöbel) liiketoiminnan ostamisesta. Itävallan liittovaltion kilpailuviranomainen hyväksyi kaupan 19.1.2016. Kauppa tukee Caverionin kasvustrategiaa ja vahvistaa yhtiön asemaa Itävallan jäähdystekniikkamarkkinoilla. Ostohintaa ei julkistettu. Arneg Kühlmöbel on yksi Itävallan johtavista jäähdystekniikan toimittajista. Vuonna 2014 yrityksen liikevaihto oli noin 7,0 miljoonaa euroa. Yrityksellä on noin 35 työntekijää.

Lisäksi Caverion allekirjoitti sopimuksen YIT Kuntatekniikka Oy:n kanssa kiinteistötekniiset palvelut -liiketoiminnan ostamisesta tammikuussa. Kauppa tukee Caverionin kasvustrategiaa ja läsnäoloa Mikkelin alueella. Kauppahintaa ei julkistettu. Liiketoimintakaupan yhteydessä Caverion Suomi Oy:n palvelukseen siirtyi YIT Kuntatekniikan kiinteistötekniiset palvelut -liiketoiminnan henkilöstö, noin 60 työntekijää. YIT Kuntatekniikka on Mikkelin kaupungin ja YIT Rakennus Oy:n yhdessä omistama yritys.

Caverion vahvisti kaudella osaamistaan myös AV-ratkaisuissa ostamalla Sähkötaso Esitystekniikka Oy:n toukokuussa. Kauppahintaa ei julkistettu. Sähkötaso Esitystekniikka Oy on AV-ratkaisujen johtava toimittaja Suomessa. Vuonna 2005 perustetulla yrityksellä on 28 työntekijää kolmella paikkakunnalla (Helsinki, Tampere, Jyväskylä), valtakunnallinen palveluverkosto sekä kansainvälinen toimittajaverkosto. Sähkötaso Esitystekniikka Oy:n liikevaihto oli 12,5 milj. euroa 31.3.2016 päättyneellä tilikaudella.

Kassavirta, käyttö pääoma ja rahoitus

Konsernin vapaa kassavirta oli 28,0 (73,6) milj. euroa loka–joulukuussa. Konsernin operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja oli 35,2 (83,1) milj. euroa loka–joulukuussa. Kassavirta parantui vuoden 2016 viimeisellä neljänneksellä verrattuna edellisiin vuosineljänneksiin, mutta oli edelleen matalampi kuin edellisvuonna pääosin heikon kannattavuuden ja uudelleenjärjestelykulujen vuoksi.

Koko vuonna 2016 konsernin vapaa kassavirta oli -72,1 (53,9) milj. euroa. Konsernin operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja oli -22,4 (85,8) milj. euroa tammi–joulukuussa. Vuonna 2016 kassavirta heikentyi vuoteen 2015 verrattuna pääosin heikon kannattavuuden vuoksi uudelleenjärjestelykulujen ja projektien alaskirjausten seurauksena. Vapaata kassavirtaa heikensivät myös käyttö pääoman kasvu, erityisesti IT-investointien korkeampi taso kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen aikana ja alkuvuonna toteutetut yrityskaupat.

Käyttöpääoma oli -2,6 milj. euroa joulukuun lopussa (9/2016: 56,1 milj. euroa) eli strategisen taloudellisen tavoitteen mukaisesti negatiivinen. Käyttöpääoma parani neljännellä vuosineljänneksellä 58,7 milj. euroa kolmannen vuosineljänneksen loppuun verrattuna. Parannuksen taustalla oli Caverionin tehostettu huomio laskutukseen ja saatavien hallintaan. Myös toteutetut projektien alaskirjaukset laskivat käyttö pääomaa neljännen vuosineljänneksen aikana. Lisäksi Caverion onnistui vähentämään osatuloutussaamistensa määrää 88 milj. eurolla neljännellä vuosineljänneksellä kolmannen vuosineljänneksen loppuun verrattuna. Vuoden 2016 lopussa Konsernin osatuloutussaamisten määrä oli 244,4 (12/2015: 254,0) milj. euroa.

Käyttöpääoman kasvu 12,8 milj. eurolla edellisvuoden lopusta (12/2015: EUR -15,4 milj. euroa) oli pääasiassa seurausta myyntisaamisten kasvusta ja ostovelkojen laskusta. Kaiken kaikkiaan Caverion kohtasi haasteita käyttö pääomansa hallinnassa vuoden kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen aikana, mutta onnistui saavuttamaan tavoitetasoa neljännellä vuosineljänneksellä tehostamalla huomiotaan laskutukseen ja saatavien hallintaan.

Caverionin rahavarat olivat joulukuun lopussa 47,7 milj. euroa (9/2016: 37,0 milj. euroa). Lisäksi Caverionilla on nostamattomia luottolimiittisopimuksia 100,0 milj. euroa ja nostamattomia tililimiittisopimuksia 19,0 milj. euroa.

Caverion Oyj allekirjoitti joulukuussa uuden 60 miljoonan euron vakuudettoman pitkäaikaisen lainasopimuksen yhteistyöpankkiensa kanssa. Laina on tarkoitettu Konsernin yleisiin rahoitustarpeisiin ja sillä tasapainotetaan Konsernin velkamaturiteetin jakaamaa, lisätään Konsernin taloudellista liikkumavaraa jatkossa ja tuetaan likviditeetin hallintaa konsernissa. Laina nostettiin joulukuun loppupuolella ja se erääntyy kerralla maksettavaksi helmikuun 2021 lopussa.

Konsernin korolliset velat olivat 193,3 milj. euroa joulukuun lopussa (9/2016: 206,8 milj. euroa), ja keskkorko suojausten jälkeen oli 1,91 prosenttia. Noin 67 prosenttia lainoista on pankeilta ja muilta rahoituslaitoksilta, noin 18 prosenttia suoraan rahamarkkinoilta ja noin 13 prosenttia vakuutusyhtiöiltä. Yhteensä 65,7 milj. euroa korollisesta velasta erääntyy maksettavaksi seuraavien 12 kuukauden aikana. Konsernin nettovelka oli 145,5 milj. euroa joulukuun lopussa (9/2016: 169,7 milj. euroa).

Caverion ja sen lainapankit vahvistivat 22.12.2016 sovitun lainajärjestelyn yhteydessä käyttökateen (EBITDA) laskentaperiaatteet konsernin ulkoisissa lainoissa sovellettavaan taloudelliseen kovenanttiin (Nettovelat/Käyttökate) liittyen. Vuoden 2016 lopussa konsernin Nettovelat/Käyttökate oli 2,8 vahvistettujen laskentaperiaatteiden mukaisesti.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstö divisioonittain kauden lopussa	12/16	9/16	Muutos	12/16	12/15	Muutos
Suomi	2 439	2 440	0 %	2 439	2 261	8 %
Tanska-Norja	3 330	3 393	-2 %	3 330	3 994	-17 %
Ruotsi	3 172	3 321	-4 %	3 172	3 359	-6 %
Saksa	2 452	2 486	-1 %	2 452	2 463	-0 %
Itävalta	811	806	1 %	811	772	5 %
Itä-Eurooppa	1 841	1 868	-1 %	1 841	1 816	1 %
Teollisuuden ratkaisut	2 742	2 825	-3 %	2 742	2 617	5 %
Konsernipalvelut	126	142	-11 %	126	117	8 %
Konserni yhteensä	16 913	17 281	-2 %	16 913	17 399	-3 %

Caverion-konsernin palveluksessa oli keskimäärin 17 381 (17 324) työntekijää tammi-joulukuussa 2016. Joulukuun 2016 lopussa konsernin henkilöstömäärä oli 16 913 (17 399). Caverion-konserni työllisti noin 1 200 kesätyöntekijää ja harjoittelijaa vuonna 2016. Norjan lukuihin on lisätty oikaisuna harjoittelijoiden määrä vuonna 2015.

Tammi-joulukuun 2016 henkilöstökulut olivat yhteensä 989,1 (978,2) milj. euroa. Vuoden 2016 henkilöstökulut sisältävät 21,1 milj. euroa uudelleenjärjestelykuluja.

Vuonna 2016 henkilöstöhallinto keskittyi erityisesti tukemaan liiketoimintaa organisaation, johdon ja resurssien sopeuttamisessa tulevaisuuden kilpailukyvyyn turvaamiseksi. Kapasiteetin sopeuttaminen ja kustannusleikkaukset tehtiin pääasiassa lomautuksina ja henkilöstövähennyksinä. Henkilöstövähennykset kohdistuivat pääasiassa Ruotsin, Tanska-Norjan ja Saksan divisiooniin sekä konsernipalveluihin. Vuoden 2016 saneeraustoimenpiteillä oli vaikutusta yhteensä 1 060 tehtävään. Toimenpiteiden vaikutukset ovat täysimääräisesti nähtävissä vuonna 2017. Lisätietoja saneeraustoimenpiteistä on kuvattu kohdassa "Saneeraustoimenpiteet".

Uusia resursseja tarvittiin samanaikaisesti täyttämään kriittisiä osaamisalueita ja kasvattamaan uusia osaajia. Resurssilisäyksiä tapahtui myös toteutettujen yritysostojen ja liikkeenluovutusten kautta sekä eläkkeelle lähteneiden korvausrekrytointien takia. Johdon suoritusta arvioitiin koko organisaatiossa ja useita muutoksia toteutettiin. Useita koko konsernin laajuisia kehittämishankkeita jatkettiin. Tällaisia ovat esimerkiksi projektijohtamisen koulutusohjelman suunnittelu, lyhytaikaisten projekti- ja palveluliiketoiminnan palkitsemisjärjestelmien käyttöönotto suorituksen ohjaamiseksi sekä yhteisen eettiset liiketoimintaperiaatteet - koulutusohjelman ja yhteisen johdon kehittämisohjelman läpivienti. Työntekijöiden hyvinvointi oli keskeinen alue työntekijöiden ja esimiesten tukemiseksi paikallisesti suoriutumaan hyvin haastavina aikoina. Koko konsernin kattavia työturvallisuustoimenpiteitä edistettiin myös hyvin.

Muutoksia Caverion-konsernin johdossa

Caverion ilmoitti 27.9.2016, että Ari Lehtoranta nimitetään Caverion Oyj:n toimitusjohtajaksi 1.1.2017 alkaen. Sakari Toikkanen toimi väliaikaisen konsernijohtajan tehtävässä vuoden 2016 loppuun asti. Caverion ilmoitti aikaisemmin 17.5.2016, että Caverion Oyj:n edellinen konsernijohtaja Fredrik Strand jättää tehtävänsä välittömästi.

Caverion ilmoitti 22.8.2016, että Martti Ala-Härkönen on nimitetty Caverion-konsernin talousjohtajaksi 19.9.2016 alkaen edellisen talousjohtaja Antti Heinolan tilalle. Caverion ilmoitti 10.8.2016, että Klas Tocklin on nimitetty Ruotsin divisioonan johtoon sekä konsernin johtoryhmän jäseneksi (Executive Vice President & CEO, Division Sweden) välittömästi edellisen divisioonajohtaja Thomas Lundinin tilalle. Sekä Martti Ala-Härkönen että Klas Tocklin ovat myös Caverion Oyj:n johtoryhmän jäseniä.

Caverion ilmoitti 20.6.2016 järjestelvänsä uudelleen konsernitoimintonsa. Caverion perusti uudet Projektit- ja Palvelut-konsernitoiminnot vastatakseen projektien toteutukseen ja johtamiseen liittyviin haasteisiin ja varmistaakseen tavoitellun käyttöasteen palveluliiketoiminnassa. Tämän seurauksena Carina Qvarngård (SVP, Group Business Development & Marketing) jäi pois konsernin johtoryhmästä ja yhtiöstä 23.6.2016.

MERKITTÄVIMMÄT LIIKETOIMINTARISKIT JA RISKIENHALLINTA

Caverionin liiketoimintaan liittyy monia strategisia, operatiivisia, taloudellisia ja tapahtumariskejä. Riskienhallinta on olennainen osa konsernin johtamis-, seuranta- ja raportointijärjestelmiä.

Strategisesta näkökulmasta Caverion on kehittänyt liiketoimintojaan vakaampaan ja tasaisempaan suuntaan selviytyäkseen paremmin suhdanteiden muutoksista. Säännöllisen seurannan ja analysoinnin avulla pyritään reagoimaan toimintaympäristön muutoksiin ajoissa sekä hyödyntämään uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Yhtiön asiakaskunta on laaja ja koostuu sekä julkisen että yksityisen sektorin erikokoisista toimijoista.

Konsernin tavoitteena on kasvaa sekä organisaation että yritysosoin. Yrityskauppoihin ja ulkoistamiseen liittyviä riskejä hallitaan soveltamalla projektien valintaan tiukkoja kriteerejä sekä perehdyttämällä uudet työntekijät perusteellisesti Caverionin arvoihin, toimintatapoihin ja strategiaan. Konserni soveltaa yrityskauppojen toteutukseen yhtenäistä toimintatapaa ja ohjeistusta.

Caverionille tyypillisiä operatiivisia riskejä ovat urakkatarjouksiin, palvelusopimuksiin, projektinhallintaan ja henkilöstöön liittyvät riskit. Erilaisten projektien osalta on tärkeää olla valikoiva, ottaa huomioon urakoiden riskit ja kannattavuus sekä käsitellä kaikkien urakoiden ja sopimusten sisältö, riskit ja sopimusehdot määriteltyjen prosessien mukaisesti. Tehoton ja epäonnistunut projektinhallinta voi heikentää merkittävästi Caverionin kykyä tarjota laadukkaita ja kannattavia palveluita. Tämä puolestaan voi vaikuttaa haitallisesti Caverionin liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan. Liiketoimintojen muuttuessa strategian mukaisesti pitkäaikaisten sopimusten osuuden odotetaan kasvavan suhteellisesti, mikä voi lisätä sopimusriskejä pitkäaikaisissa sopimuksissa.

Konserniyhtiöillä on vireillä oikeudenkäyntejä, jotka liittyvät normaaliin liiketoimintaan. Oikeudenkäyntien lopputulosta on vaikea ennustaa, mutta varaus perustuen parhaaseen arvioon lopputuloksesta on kirjattu niissä tapauksissa, joissa sen on katsottu olevan tarpeen.

Saksassa tutkitaan edelleen kilpailuoikeudellisten sääntöjen rikkomuksia teknisten palveluiden toimialalla. Osana tutkintaa Saksan viranomaiset ovat hankkineet tietoja useilta teknisten palvelujen tarjoajilta, mukaan lukien Caverionilta. Caverion tekee yhteistyötä paikallisten viranomaisten kanssa. Tällä hetkellä saatavilla olevan tiedon perusteella ei voida edelleenkään arvioida Caverionille näistä asioista mahdollisesti aiheutuvan riskin määrää. Tutkinnan päättymisen ajankohta ei myöskään ole tiedossa. On mahdollista, että tähän liittyvät kustannukset, sanktiot sekä vahingonkorvaukset voivat olla olennaisia.

Osana tätä yhteistyötä Caverionissa on havaittu asiakasprojektin yhteydessä vuosina 2009–2011 toimintaa, joka voi täyttää lahjonnan tai muun rikoksen tunnusmerkistön. Caverion on tuonut havaintonsa heti viranomaisille tiedoksi ja tukee niitä asian tarkemmassa selvittämisessä. On mahdollista, että epäillyt rikkomukset aiheuttavat huomattavaa vahinkoa Caverionille sakkoina, korvausvaatimuksina sekä asianajokuluina. Tällä hetkellä ei kuitenkaan voida arvioida mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen määrää. Caverion seuraa tilannetta ja julkistaa kaikki olennaiset tiedot voimassaolevien säännösten mukaisesti.

Caverion on jatkanut koko henkilöstölle suunnatun vuosittaisen, pakollisen konserninlaajuisen sähköisen compliance-koulutusohjelman läpivientiä vuoden 2016 aikana sekä järjestänyt divisioonajohdolle lahjonnan vastaista ja muuta compliance-koulutusta. Myös tiettyjä compliance-aiheisia politiikkoja on tarkistettu ja päivitetty.

Caverionin toiminta ei sisällä merkittäviä ympäristöriskejä. Yhteistyö asiakkaiden kanssa antaa Caverionille hyvän tilaisuuden vaikuttaa globaaliin hiilijalanjäljen tasoon. Caverion kehittää jatkuvasti tuotteitaan ja palvelujaan, jotta sen asiakkaat voivat pienentää omaa ympäristövaikutustaan. Caverion tarjoaa asiakkailleen lukuisia energiatehokkuuteen liittyviä palveluja, kuten kiinteistöjen energiatarkastuksia ja -analyyssejä sekä energiatehokasta kiinteistötekniikkaa ja modernisointia. Caverionin toiminnasta aiheutuvat hiilidioksidipäästöt syntyvät pääasiassa huoltoautojen polttoaineenkulutuksesta. Caverion hyödyntää logistiikkaratkaisuja, joiden avulla voidaan pienentää sekä tavaroiden että henkilöstön kuljettamisesta aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä.

Minkä tahansa yhtiön menestys riippuu olennaisesti yhtiön johdon ja työntekijöiden ammattitaidosta sekä yhtiön kyvystä sitouttaa nykyinen johto ja työntekijät ja tarvittaessa palkata uutta ammattitaitoista henkilöstöä. Suuri osa Caverionin liiketoiminnasta on henkilötyövaltaista, joten organisaation kasvun edellytyksenä on osaavan henkilöstön saatavuus ja sitoutuneisuus. Jos yhtiön johdon jäseniä tai työntekijöitä lähtee eikä tilalle saada palkatuksi uutta pätevää henkilöstöä, tilanne voi vaikuttaa haitallisesti yhtiön liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Luottotappio tai luottotappiovaraukset kirjataan saamisista, joista ei todennäköisesti saada suoritusta. Luottotappioksi kirjaamisessa noudatetaan Caverion-konsernin liiketoiminnan myyntisaamisten arvostusperiaatetta, ja kirjauksiin sisältyy arviointia ja harkintaa. Arvio perustuu aikaisemmin toteutuneisiin luottotappioihin, luotonvalvonnan kokemukseen, asiakaskohtaisiin vakuuksiin ja selvityksiin sekä arviointiajankohdan taloudellisiin olosuhteisiin. Caverion toteutti useita projektiportfolionsa osatuloutus- ja myyntisaamisiin liittyviä riskiarvioita vuoden 2016 aikana. Näistä arvioinneista seurasi projektien alaskirjauksia vuonna 2016. Suurin osa alaskirjauksista liittyi osatuloutussaamisiin. Saamisten läpikäyntiä ja riskiarviointia jatketaan vuonna 2017.

Caverionin taseeseen kirjattua liikearvoa ei poisteta, mutta sitä testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Määrä, jolla liikearvon kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän, kirjataan arvonalentumistappiona tuloslaskelmaan. Mikäli Caverionin tulos- ja kasvukehityksessä tapahtuu muutoksia alaspäin, tämä voi johtaa liikearvon arvonalentumiseen. Se voi vaikuttaa epäedullisesti Caverionin liiketoiminnan tulokseen ja omaan pääomaan.

Caverionin ulkoisissa lainoissa sovelletaan taloudellista kovenanttia, joka perustuu konsernin nettovelan ja käyttökatteen suhdeluukuun. Tämän kovenantin rikkoutuminen antaisi lainapankkeille oikeuden eräännyttää lainat heti maksettaviksi. Caverion ja sen lainapankit vahvistivat joulukuussa käyttökatteen (EBITDA) laskentaperiaatteet konsernin taloudelliseen kovenanttiin (Nettovelat/Käyttökate) liittyen. Taloudellisen kovenantin tasoa seurataan ja arvioidaan jatkuvasti suhteessa käyttökatteen ja nettovelan toteumaan ja ennusteisiin.

Rahoitusriskeistä esitetään tarkempi selvitys tilinpäätöksen liitetiedossa 30 ja tämän tilinpäätöstiedotteen taulukko-osassa liitetiedossa 6.

Tapahtumariskejä voivat olla henkilö- tai tietoturvaan liittyvät onnettomuudet tai toimitiloille, projektikohteille tai muulle omaisuudelle sattuvat äkilliset ja ennalta arvaamattomat esinevahingot, kuten tulipalot, sortumiset ja varkaudet. Tapahtumariskejä vähennetään vakuutusten kautta.

VARSINAISEN YHTIÖKOKOUKSEN PÄÄTÖKSET

Caverionin varsinainen yhtiökokous pidettiin 21.3.2016. Yhtiökokous päätti hallituksen kokoonpanosta ja palkkioista, tilintarkastajan valinnasta ja palkkiosta sekä hallituksen valtuuttamisesta päättämään omien osakkeiden hankkimisesta ja osakeanneista.

Yhtiökokous valitsi hallitukseen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja neljä varsinaista jäsentä. Puheenjohtajaksi valittiin Ari Lehtoranta, varapuheenjohtajaksi Michael Rosenlew ja jäseniksi Markus Ehrnrooth, Anna Hyvönen, Eva Lindqvist ja Ari Puheloinen. Hallituksen jäsenten toimikausi kestää seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen loppuun. Caverion ilmoitti myöhemmin 15.11.2016, että varapuheenjohtaja Michael Rosenlew johtaa Caverion Oyj:n hallitusta seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättämiseen saakka Ari Lehtorannan erottua hallituksesta hänen siirtyessään Caverionin toimitusjohtajaksi 1.1.2017 alkaen.

Yhtiökokouksen päätöksiä koskeva pörssitiedote on julkaistu yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.caverion.fi/tietoa-caverionista/media/tiedotteet.

Hallitus piti järjestäytymiskokouksensa 21.3.2016. Kokouksessa hallitus päätti henkilöstövaliokunnan ja tarkastusvaliokunnan kokoonpanosta. Valiokuntien tehtäväkuvaukset ja työjärjestykset on julkaistu osoitteessa www.caverion.fi/sijoittajat - Hallinnointi.

OSINGOT JA OSINKOPOLITIikka

Varsinainen yhtiökokous päätti 21.3.2016, että vuodelta 2015 maksetaan osinkoa 0,28 euroa osakkeelta eli yhteensä 35,0 milj. euroa. Osinkoa ei maksettu yhtiön hallussa oleville omille osakkeille. Osingonmaksun täsmäytyspäivä oli 23.3.2016, ja osingot maksettiin 4.4.2016.

Caverionin tavoitteena on, että yhtiö jakaa osinkoina ja pääoman palautuksina yhtiön osakkeenomistajille vähintään 50 prosenttia tilikauden tuloksesta verojen jälkeen ilman käyvän arvon muutoksia. Vaikka tämän osinkopolitiikan muuttaminen ei ole suunnitteilla, ei voida taata, että osinkoa tai pääoman palautusta todella maksetaan tulevaisuudessa, eikä takeita voida myöskään antaa minään tietynä vuonna maksettavien osinkojen tai pääoman palautuksen määrästä.

OSAKKEET JA OMISTAJAT

Caverion Oyj on 30.6.2013 syntynyt Suomen tasavallan lakien mukaan toimiva julkinen osakeyhtiö. Yhtiöllä on yksi osakesarja, jonka jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa sekä vastaavaan osinkoon. Yhtiön osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä

Osakkeiden lukumäärä oli 125 596 092 ja osakepääoma oli 1 000 000 euroa 1.1.2016. Caverionin hallussa oli 512 091 yhtiön omaa osaketta 1.1.2016. Tammi-joulukuussa yhtiölle palautui YIT Oyj:n osakepohjaisen kannustinjärjestelmän ehtojen mukaisesti 237 Caverionin osaketta. Caverionin hallussa oli 512 328 yhtiön omaa osaketta joulukuun 2016 lopussa. Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä oli siten 125 083 764 joulukuun 2016 lopussa. Caverion Oyj:n omistamien omien osakkeiden osuus koko osakemäärästä ja äänistä on 0,41 prosenttia.

Caverionin hallitus hyväksyi osakepohjaisen pitkän aikavälin kannustinohjelman konsernin johdolle joulukuussa 2015 ja jatkoi kyseistä ohjelmaa joulukuussa 2016. Osakepohjainen kannustinohjelma koostuu suoriteperusteisesta osakepalkkio-ohjelmasta (Performance Share Plan) täydennettynä erityistilanteita varten tarkoitettulla ehdollisella osakepalkkio-ohjelmalla (Restricted Share Plan). Molemmat ohjelmat koostuvat vuosittain alkavista yksittäisistä, kolmen vuoden pituisista osakepalkkio-ohjelmista. Kunkin uuden yksittäisen ohjelman alkaminen edellyttää hallituksen erillistä päätöstä. Ensimmäiset ohjelmat alkoivat vuoden 2016 alussa. Ensimmäiselle suoriteperusteiselle osakepalkkio-ohjelmalle 2016-2018 asetettuja tavoitteita ei saavutettu. Osallistujille ei siksi suoriteta palkkiota suoriteperusteissa osakepalkkio-ohjelmaohjelmassa 2016-2018. Toiset ohjelmat alkoivat vuoden 2017 alussa ja niihin perustuvat mahdolliset osakepalkkiot suoritetaan keväällä 2020. Jos kaikki suoritustavoitteet saavutetaan, vuodelt 2017–2019 käsittävän suoriteperusteisen osakepalkkio-ohjelman nojalla voidaan suorittaa palkkiona enintään noin 850 000 Caverionin osaketta (bruttomäärä ennen soveltuvan ennakonpidätyksen vähentämistä). Lisätietoja kannustinjärjestelmästä julkaistiin pörssitiedotteilla 18.12.2015 ja 21.12.2016. Lisäksi lisätietoja yhtiön avainjohdon aikaisemmasta osakepohjaisesta kannustinohjelmasta vuosille 2014–2016 on julkaistu pörssitiedotteella 26.5.2014. Tälle ohjelmalle asetettuja tavoitteita ei saavutettu.

Caverion ei ole tehnyt päätöksiä optioista tai muista osakkeisiin liittyvistä erityisoikeuksista. Caverionilla tai sen tytäryhtiöillä ei ole Caverion Oyj:n osakkeita panttina.

Hallituksen valtuutukset

Caverionin hallituksen valtuuttaminen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta

Caverion Oyj:n 21.3.2016 pidetty varsinainen yhtiökokous valtuutti Caverionin hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta. Hallitukselle myönnetty valtuutus käsittää enintään 12 000 000 yhtiön oman osakkeen hankkimisen yhtiön vapaalla omalla pääomalla osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n säännellyllä markkinalla järjestämässä kaupankäynnissä. Osakkeet voidaan hankkia muussa kuin

osakkeenomistajien omistusten suhteessa. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Hallitus ei ole käyttänyt valtuutusta vuonna 2016.

Caverionin hallituksen valtuuttaminen päättämään osakeanneista

Varsinainen yhtiökokous valtuutti Caverionin hallituksen päättämään osakeanneista. Valtuutus voidaan käyttää kokonaan tai osittain laskemalla liikkeeseen enintään 25 000 000 Caverionin osaketta yhdessä tai useammassa osakeannissa. Osakeannit voivat olla suunnattuja eli osakkeenomistajien etuoikeudesta poikkeavia, ja ne voivat olla maksullisia tai maksuttomia. Anti voidaan kohdistaa myös yhtiölle itselleen osakeyhtiölain rajoitusten mukaisesti.

Antivaltuutus sisältää valtuutuksen päättää yhtiön hallussa olevien sekä mahdollisesti hankittavien omien osakkeiden luovuttamisesta. Tämän valtuutuksen kohteena on enintään 12 500 000 osaketta. Hallitus oikeutettiin päättämään luovuttamisen tarkoituksesta ja ehdoista. Valtuutus on voimassa 31.3.2017 saakka. Hallitus ei ole käyttänyt valtuutusta vuonna 2016.

Kaupankäynti osakkeella

Caverionin osakkeen avauskurssi oli 8,96 euroa vuoden 2016 alussa. Osakkeen päätöskurssi katsauskauden viimeisenä kaupankäyntipäivänä (30.12.) oli 7,92 euroa. Osakkeen hinta laski 12 prosenttia tammi-joulukuussa. Osakkeen ylin kurssi katsauskaudella tammi-joulukuussa oli 9,38 euroa, alin kurssi 5,50 euroa ja keskimurssi 6,86 euroa. Osakkeita vaihdettiin Nasdaq Helsingissä tammi-joulukuussa 63,8 miljoonaa kappaletta. Vaihdon arvo oli 437,8 milj. euroa (lähde: Nasdaq Helsinki).

Caverionin osakkeilla käydään kauppaa myös muilla markkinapaikoilla, kuten BATS Chi-X Europessa, Turquoisessa, Aquis'ssa ja Frankfurtin pörssin Open Market -listalla. Caverion Oyj:n osakkeita vaihdettiin tammi-joulukuussa julkisilla vaihtoehtoisilla kaupankäyntipaikoilla 16,0 miljoonaa kappaletta eli noin 15,9 prosenttia osakkeen koko kaupankäyntimäärästä. Vaihtoehtoisista kauppapaikoista Caverionin osakkeiden vaihto oli erityisen vilkasta BATS Chi-X Europessa. Lisäksi 20,5 miljoonalla Caverion Oyj:n osakkeella käytiin tammi-joulukuussa Nasdaq Helsingin ulkopuolista OTC-kauppaa. Niiden osuus koko kaupankäyntimäärästä oli noin 20,4 prosenttia (lähde: Fidessa Fragmentation Index).

Caverion Oyj:n markkina-arvo katsauskauden lopussa oli 990,7 milj. euroa. Markkina-arvo ei sisällä 31.12.2016 yhtiön hallussa olevia omia osakkeita (512 328 kpl).

Osakkeenomistajien määrä ja liputusilmoitukset

Joulukuun 2016 lopussa Caverionin rekisteröityjen osakkeenomistajien määrä oli 30 539 (9/2016: 31 979). Hallintarekisteröityjen ja muiden kuin suomalaisten sijoittajien omistuksessa oli joulukuun 2016 lopussa 35,1 prosenttia osakkeista (9/2016: 35,3 %).

Caverion Oyj on 9. joulukuuta 2016 vastaanottanut arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 pykälän mukaisen liputusilmoituksen, jonka mukaan Solero Luxco S.à r.l. -nimisen yhtiön ("Solero Luxco", välillisesti Triton Fund IV:n omistuksessa) omistus Caverionista on ylittänyt 5 prosentin rajan. Ilmoituksen mukaan Solero Luxcon omistus Caverionista on 8. joulukuuta 2016 noussut 6 530 473 osakkeeseen, mikä vastaa 5,20 prosenttia Caverionin osake- ja äänimäärästä.

Päivitetty luettelo Caverionin suurimmista osakkeenomistajista ja omistusrakenteesta 31.12.2016 on julkaistu Caverionin verkkosivuilla osoitteessa www.caverion.fi/sijoittajat.

Hallituksen ehdotus jakokelpoisten varojen käytöstä

Emoyhtiö Caverion Oyj:n jakokelpoiset varat 31.12.2016 ovat:

Voitto edellisiltä tilikausilta	110 961 164,92
Tilikauden voitto	28 048 572,94
Kertyneet voittovarot yhteensä	139 009 737,86
Käyvän arvon rahasto	-295 661,98
Jakokelpoiset voittovarot yhteensä	138 714 075,88

Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että osinkoa ei jaeta vuodelta 2016.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Helsingissä 6. päivänä helmikuuta 2017

Caverion Oyj

Hallitus

Michael Rosenlew
Hallituksen varapuheenjohtaja

Markus Ehrnrooth Anna Hyvönen

Eva Lindqvist Ari Puheloinen

Ari Lehtoranta
Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSTIEDOTE 1.1.–31.12.2016: TAULUKKO-OSA

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma

Milj. e	10-12/2016	10-12/2015	1-12/2016	1-12/2015
Liikevaihto	606,0	667,8	2 364,1	2 443,0
Liiketoiminnan muut tuotot	0,6	1,1	1,9	3,3
Aineet ja tarvikkeet	-168,9	-178,0	-648,2	-663,8
Ulkopuoliset palvelut	-123,1	-125,2	-450,8	-426,9
Henkilöstökulut	-259,6	-255,3	-989,1	-978,2
Liiketoiminnan muut kulut	-77,1	-76,4	-289,2	-286,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0,0	0,0	-0,1	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	-7,0	-7,0	-29,5	-26,5
Liikevoitto	-29,2	26,9	-40,8	65,0
% liikevaihdosta	-4,8	4,0	-1,7	2,7
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	-1,0	-1,1	-2,6	-3,7
Tulos ennen veroja	-30,2	25,9	-43,5	61,3
% liikevaihdosta	-5,0	3,9	-1,8	2,5
Tuloverot	8,5	-5,0	11,8	-14,7
Katsauskauden voitto	-21,7	20,9	-31,7	46,6
% liikevaihdosta	-3,6	3,1	-1,3	1,9
Jakautuminen				
Emoyhtiön omistajille	-21,7	20,9	-31,7	46,6
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,0	0,0	0,0	0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos				
Tulos/osake, laimentamaton, e	-0,17	0,17	-0,25	0,37
Tulos/osake, laimennettu, e	-0,17	0,17	-0,25	0,37

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. e	10-12/2016	10-12/2015	1-12/2016	1-12/2015
Katsauskauden voitto	-21,7	20,9	-31,7	46,6
Muut konsernin kirjatut tuotot ja kulut				
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi:				
Etuuspohjaisten eläkkeiden arvonmuutos	-2,7	0,4	-4,2	4,4
-Laskennallinen vero	1,3	0,3	1,3	0,4
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi:				
Rahavirran suojaukset	0,0	-0,1		-0,3
-Laskennallinen vero				
Myytavissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos	0,0	0,0	0,0	0,2
-Laskennallinen vero				
Muuntoerot	0,6	0,5	1,0	-4,8
Muut konsernin kirjatut tuotot ja kulut, yhteensä	-0,8	1,1	-1,9	0,1
Katsauskauden laaja tulos	-22,5	22,0	-33,6	46,5
Jakautuminen				
Emoyhtiön omistajille	-22,5	22,0	-33,6	46,5
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,0	0,0	0,0	0,0

Lyhennetty konsernitase

Milj. e	31.12.2016	31.12.2015
Varat		
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset hyödykkeet	28,3	27,4
Liikearvo	339,8	335,7
Muut aineettomat hyödykkeet	53,0	47,5
Osuudet osakkuusyrityksissä	0,1	0,2
Muut sijoitukset	1,2	1,4
Muut saamiset	3,3	2,6
Laskennalliset verosaamiset	10,6	1,8
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	30,7	25,4
Myyntisaamiset	378,2	351,7
Osatuloutussaamiset	244,4	254,0
Muut saamiset	40,4	41,3
Verosaamiset	6,4	0,6
Rahavarat	47,7	68,1
Varat yhteensä	1 184,3	1 157,7
Oma pääoma ja velat		
Oma pääoma	185,0	253,7
Pitkäaikaiset velat		
Laskennalliset verovelat	51,1	58,3
Eläkevelvoitteet	45,4	42,6
Varaukset	7,1	9,0
Korolliset velat	127,6	75,2
Muut velat	0,6	0,4
Lyhytaikaiset velat		
Saadut ennakot	192,5	195,3
Ostovelat	214,1	232,2
Muut velat	258,7	242,6
Verovelat	6,5	8,1
Varaukset	30,1	17,7
Korolliset velat	65,7	22,7
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 184,3	1 157,7

Käyttöpääoma

Milj. e	31.12.2016	31.12.2015	Muutos
Vaihto-omaisuus	30,7	25,4	21 %
Myynti- ja osatuloutussaamiset	622,7	605,7	3 %
Muut lyhytaikaiset saamiset	38,9	40,9	-5 %
Osto- ja osatuloutusvelat	-239,7	-256,7	-7 %
Muut lyhytaikaiset velat*	-262,5	-235,5	11 %
Saadut ennakot	-192,5	-195,3	-1 %
Käyttöpääoma	-2,6	-15,4	-83 %

* sisältää lyhytaikaiset varaukset

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. e	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma						Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osakepääoma	Kertyneet voittovarajat	Muuntoerot	Arvonmuutosrahasto	Omat osakkeet	Yhteensä		
Oma pääoma 1.1.2016	1,0	262,8	-6,5	-0,7	-3,2	253,4	0,4	253,7
Kauden laaja tulos								
Katsauskauden voitto		-31,7				-31,7	0,0	-31,7
Muut laajan tuloksen erät:								
Etuuspohjaisten eläkkeiden arvomuutos		-4,2				-4,2		-4,2
- Laskennallinen vero		1,3				1,3		1,3
Rahavirran suojaukset								
Myytavissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos				0,0		0,0		0,0
Muuntoerot			1,0			1,0		1,0
Kauden laaja tulos yhteensä		-34,6	1,0	0,0		-33,6	0,0	-33,6
Liiketoimet omistajien kanssa								
Osingonjako		-35,1				-35,1		-35,1
Osakeperusteiset maksut					0,0	0,0		0,0
Liiketoimet omistajien kanssa, yhteensä		-35,1			0,0	-35,1		-35,1
Oma pääoma 31.12.2016	1,0	193,1	-5,5	-0,7	-3,2	184,7	0,4	185,1

Milj. e	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma						Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osakepääoma	Kertyneet voittovarajat	Muuntoerot	Arvonmuutosrahasto	Omat osakkeet	Yhteensä		
Oma pääoma 1.1.2015	1,0	241,7	-1,8	-0,6	-3,2	237,2	0,6	237,8
Edellisten tilikausien virheiden korjaus*		-2,9				-2,9		-2,9
Korjattu oma pääoma 1.1.2015		238,8				234,2		234,8
Kauden laaja tulos								
Katsauskauden voitto		46,6				46,6	0,0	46,6
Muut laajan tuloksen erät:								
Etuuspohjaisten eläkkeiden arvomuutos		4,4				4,4		4,4
- Laskennallinen vero		0,4				0,4		0,4
Rahavirran suojaukset				-0,3		-0,3		-0,3
Myytavissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos				0,2		0,2		0,2
Muuntoerot			-4,8			-4,8		-4,8
Kauden laaja tulos yhteensä		51,4	-4,8	-0,1		46,5	0,0	46,5
Liiketoimet omistajien kanssa								
Osingonjako		-27,5				-27,5		-27,5
Osakeperusteiset maksut		0,2			0,0	0,2		0,2
Liiketoimet omistajien kanssa, yhteensä		-27,3			0,0	-27,3		-27,3
Tytäryhtiöiden myynti			0,0			0,0	-0,3	-0,2
Oma pääoma 31.12.2015	1,0	262,8	-6,5	-0,7	-3,2	253,4	0,4	253,7

*Vuoden 2016 tilinpäätöksessä korjattiin kaksi virhettä aikaisempiin tilikausiin liittyen. Toinen liittyy vanhaan yritysostoon, jossa merkittävä eläkevastuu puuttui hankitun yhtiön nettovaroista. Toinen on vanha tulutusvirhe, jonka seurauksena osatuloutusvaamiset on kirjattu liian suurena. Molemmat virheet on kirjattu suoraan vertailuvuoden avaavaan omaan pääomaan IAS 8 mukaisesti. Virheiden korjausten vaikutus vuoden 2015 avaavaan taseeseen oli seuraava: Kertyneet voittovarajat laskivat 2,9 milj. euroa, osatuloutusvaamiset laskivat 1,8 milj. euroa, eläkevelka kasvoi 2,0 milj. euroa ja laskennalliset verosaamiset kasvoivat 0,8 milj. euroa.

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

Milj. e	10-12/2016	10-12/2015	1-12/2016	1-12/2015
Liiketoiminnan rahavirrat				
Katsauskauden voitto	-21,7	20,9	-31,7	46,6
Oikaisut tilikauden voittoon	4,5	13,9	32,8	44,8
Käyttöpääoman muutos	52,4	48,3	-23,5	-5,6
Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja	35,2	83,1	-22,4	85,8
Rahoituserät, netto	-1,3	-1,5	-2,2	-4,4
Maksetut verot	-1,5	-2,7	-12,4	-9,9
Liiketoiminnan rahavirta	32,4	78,9	-37,0	71,6
Investointien rahavirrat				
Tytäryritysten ja liiketoimintojen hankinnat ja myynnit vähennettynä hankinta- ja myyntihetken rahavaroilla	0,1	0,2	-4,2	0,6
Käyttöomaisuusinvestoinnit ja muut investointierät, netto	-5,8	-6,9	-33,1	-22,7
Investointien rahavirta	-5,7	-6,8	-37,4	-22,1
Rahoituksen rahavirrat				
Lyhytaikaisten velkojen muutos, netto	-65,0	-14,0	34,6	-0,7
Lainojen nostot	60,0	0,0	80,0	100,0
Lainojen takaisinmaksut	-11,0	-30,2	-24,9	-150,5
Rahoitusleasing-velkojen nostot	2,8		2,8	
Rahoitusleasing-velkojen maksut	-3,0	-0,2	-3,7	-0,9
Maksetut osingot	0,0	0,0	-35,1	-27,6
Rahoituksen rahavirta	-16,2	-44,4	53,8	-79,6
Rahavarojen muutos	10,5	27,8	-20,6	-30,0
Rahavarat katsauskauden alussa	37,0	40,5	68,1	98,8
Valuuttakurssien muutoksen vaikutus	0,2	-0,2	0,2	-0,6
Rahavarat katsauskauden lopussa	47,7	68,1	47,7	68,1

Vapaa kassavirta

Milj. e	10-12/2016	10-12/2015	1-12/2016	1-12/2015
Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja	35,2	83,1	-22,4	85,8
Maksetut verot	-1,5	-2,7	-12,4	-9,9
Investointien rahavirta	-5,7	-6,8	-37,4	-22,1
Vapaa kassavirta	28,0	73,6	-72,1	53,9

Osavuositarkastuksen liitetiedot

1 Laadintaperiaatteet

Tässä katsauksessa julkaistut tiedot perustuvat Caverionin tilintarkastettuun 2016 tilinpäätökseen. Caverion Oyj:n tilinpäätöstiedote ajalta 1.1.-31.12.2016 on laadittu IAS 34, Osavuositarkastukset –standardin mukaisesti. Caverion on noudattanut tilinpäätöstiedotteen laadinnassa samoja laadintaperiaatteita kuin tilinpäätöksessä 2016. Tilinpäätöstiedotteessa tiedot esitetään miljoonina euroina pyöristäen yksittäiset luvut ja loppusummat miljooniksi, mistä johtuen yhteenlaskuissa saattaa esiintyä pyöristyseroja. ESMA (European Securities and Markets Authority) on julkaissut uuden ohjeistuksen liittyen vaihtoehtoisiin tunnuslukuihin käytettäväksi viimeistään vuoden 2016 toisen neljänneksen puolivuositarkastuksissa. Caverion esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja parantaakseen liiketoiminnan ja taloudellisen tuloksen analysointia sekä vertailukelpoisuutta eri kausien välillä. Vaihtoehtoiset tunnusluvut eivät ole IFRS-raportoinnissa käytettäviä tunnuslukuja eikä niitä tulisi pitää korvaavina mittareina verrattuna IFRS-tilinpäätösnormistossa määriteltyihin tunnuslukuihin. Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty sivulla 24.

Konsernin johto on laatinut IFRS 15 standardin vaikutuksista alustavan arvion. Arvio voi jossain määrin muuttua vuoden 2017 aikana, kun yksityiskohtaisempi analysointi saadaan päätökseen. Tähänastisen analyysin perusteella johdon alustava näkemys on, ettei IFRS 15 standardilla ole merkittävää vaikutusta yhtiön tuottojen tai tuloksen kertymiseen, vaan että nykyiseen valmistusasteen mukaiseen tuloutukseen tulee ainoastaan rajallisia muutoksia. Myöskään konsernin taseeseen ei odoteta merkittäviä muutoksia uuden standardin käyttöönoton myötä.

2 Tunnusluvut

	12/2016	12/2015
Liikevaihto, milj. e	2 364,1	2 443,0
Käyttökate, milj. e	-11,4	91,5
Käyttökateprosentti, %	-0,5	3,7
Käyttökate ilman uudelleenjärjestelykuluja, milj. e	15,6	-
Käyttökateprosentti ilman uudelleenjärjestelykuluja, %	0,7	-
Liikevoitto, milj. e	-40,8	65,0
Liikevoittoprosentti, %	-1,7	2,7
Tulos ennen veroja, milj. e	-43,5	61,3
% liikevaihdosta	-1,8	2,5
Katsauskauden voitto, milj. e	-31,7	46,6
% liikevaihdosta	-1,3	1,9
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, e	-0,25	0,37
Osakekohtainen tulos, laimennettu, e	-0,25	0,37
Osakekohtainen oma pääoma, e	1,5	2,0
Rahoitustuotot ja -kulut, netto, milj. e	-2,6	-3,7
Omavaraisuusaste, %	18,7	26,4
Korollinen nettovelka, milj. e	145,5	29,8
Velkaantumisaste, %	78,7	11,7
Taseen loppusumma, milj. e	1 184,3	1 157,7
Vapaa kassavirta	-72,1	53,9
Käyttöpääoma, milj. e	-2,6	-15,4
Bruttoinvestoinnit pysyviin vastaaviin, milj. e	38,2	26,9
% liikevaihdosta	1,6	1,1
Tilaukanta, milj. e	1 408,1	1 461,4
Henkilöstö keskimäärin	17 381	17 324
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä kauden lopussa (1 000 kpl)	125 084	125 084
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä (1 000 kpl)	125 084	125 085

3 Kehitys vuosineljänneksittäin

	10-12/ 2016	7-9/ 2016	4-6/ 2016	1-3/ 2016	10-12/ 2015	7-9/ 2015	4-6/ 2015	1-3/ 2015
Milj.e								
Liikevaihto	606,0	582,0	615,5	560,6	667,8	573,7	638,1	563,4
Käyttökate	-22,2	13,8	-14,4	11,5	34,0	21,3	22,0	14,2
Käyttökateprosentti, %	-3,7	2,4	-2,3	2,0	5,1	3,7	3,4	2,5
Käyttökate ilman uudelleenjärjestelykuluja	-10,5	19,5	-6,8	-	-	-	-	-
Käyttökateprosentti ilman uudelleenjärjestelykuluja, %	-1,7	3,3	-1,1	-	-	-	-	-
Liikevoitto	-29,2	5,0	-21,5	4,8	26,9	14,7	15,5	7,9
Liikevoittoprosentti, %	-4,8	0,9	-3,5	0,9	4,0	2,6	2,4	1,4

	10-12/ 2016	7-9/ 2016	4-6/ 2016	1-3/ 2016	10-12/ 2015	7-9/ 2015	4-6/ 2015	1-3/ 2015
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, e	-0,17	0,02	-0,13	0,03	0,17	0,08	0,08	0,04
Osakekohtainen tulos, laimennettu, e	-0,17	0,02	-0,13	0,03	0,17	0,08	0,08	0,04
Osakekohtainen oma pääoma,e	1,5	1,7	1,6	1,8	2,0	1,9	1,8	1,7
Rahoitustuotot ja -kulut, netto,milj. e	-1,0	-0,9	-0,2	-0,6	-1,1	-1,0	-1,0	-0,7
Omavaraisuusaste, %	18,7	20,5	21,1	23,5	26,4	24,6	23,4	22,3
Korollinen nettovelka, milj. e	145,5	169,7	130,6	59,2	29,8	101,9	84,9	49,7
Velkaantumisaste, %	78,7	81,5	63,6	26,7	11,7	43,9	37,8	23,3
Taseen loppusumma, milj. e	1 184,3	1 216,0	1 169,7	1 130,6	1 157,7	1 128,2	1 137,9	1 134,4
Vapaa kassavirta	28,0	-38,8	-32,6	-28,8	73,6	-14,2	-6,3	0,8
Käyttöpääoma, milj. e	-2,6	56,1	15,3	15,6	-15,4	34,3	5,9	-14,9
Bruttoinvestoinnit pysyviin vastaaviin, milj. e	6,1	7,6	17,3	7,1	9,0	5,0	5,5	7,3
% liikevaihdosta	1,0	1,3	2,8	1,3	1,3	0,9	0,9	1,3
Tilaukanta, milj. e	1 408,1	1 450,9	1 554,2	1 589,4	1 461,4	1 477,2	1 393,1	1 392,4
Henkilöstö kauden lopussa	16 913	17 281	17 664	17 499	17 399	17 450	17 414	17 202
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä kauden lopussa (1 000 kpl)	125 084	125 084	125 085	125 085	125 085	125 085	125 085	125 085
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä (1 000 kpl)	125 084	125 084	125 086	125 086	125 086	125 085	125 087	125 087

4 Tunnuslukujen laskentakaavat

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Omavaraisuusaste (%) =	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus} \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Velkaantumisaste (%) =	$\frac{\text{Korolliset velat} - \text{rahavarat} \times 100}{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}}$
Korollinen nettovelka =	Korolliset velat – rahavarat
Käyttöpääoma =	Vaihto-omaisuus + myynti- ja osatuloutussaamiset + muut lyhytaikaiset saamiset - osto- ja osatuloutusvelat - muut lyhytaikaiset velat - saadut ennakot - lyhytaikaiset varaukset
Vapaa kassavirta =	Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja – maksetut verot – investointien rahavirta

Osakekohtaiset tunnusluvut

Osakekohtainen tulos, laimentamaton =	$\frac{\text{Tilikauden voitto (emoyhtiön omistajille laskettu osuus)}}{\text{Kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo}}$
Osakekohtainen tulos, laimennettu =	$\frac{\text{Tilikauden voitto (emoyhtiön omistajille laskettu osuus)}}{\text{Kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistuna}}$
Osakekohtainen oma pääoma =	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$

Caverionin raportoimat vaihtoehtoiset tunnusluvut

Käyttökate =	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset
Käyttökate ilman uudelleenjärjestelykuluja =	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset + uudelleenjärjestelykulut

5 Hankitut ja myydyt liiketoiminnot

Kauden aikana Caverion allekirjoitti sopimuksen Alfred Lotterin kanssa Arneg Kühlmöbel u. Ladeneinrichtungen, Produktions- u. Handelsgesellschaft mbH:n (Arneg Kühlmöbel) liiketoiminnan ostamisesta. Itävallan liittovaltion kilpailuviranomainen hyväksyi kaupan 19.1.2016. Kauppa tukee Caverionin kasvustrategiaa ja vahvistaa yhtiön asemaa Itävallan jäähdystekniikkamarkkinoilla. Ostohintaa ei julkistettu. Arneg Kühlmöbel on yksi Itävallan johtavista jäähdystekniikan toimittajista. Vuonna 2014 yrityksen liikevaihto oli noin 7,0 miljoonaa euroa. Yrityksellä on noin 35 työntekijää.

Lisäksi Caverion allekirjoitti sopimuksen YIT Kuntatekniikka Oy:n kanssa kiinteistötekniiset palvelut -liiketoiminnan ostamisesta tammikuussa. Kauppa tukee Caverionin kasvustrategiaa ja läsnäoloa Mikkelin alueella. Kauppahintaa ei julkistettu. Liiketoimintakaupan yhteydessä Caverion Suomi Oy:n palvelukseen siirtyi YIT Kuntatekniikan kiinteistötekniiset palvelut -liiketoiminnan henkilöstö, noin 60 työntekijää. YIT Kuntatekniikka on Mikkelin kaupungin ja YIT Rakennus Oy:n yhdessä omistama yritys.

Caverion vahvisti kaudella osaamistaan myös AV-ratkaisuissa ostamalla Sähkötaso Esitystekniikka Oy:n toukokuussa. Kauppahintaa ei julkistettu. Sähkötaso Esitystekniikka Oy on AV-ratkaisujen johtava toimittaja Suomessa. Vuonna 2005 perustetulla yrityksellä on 28 työntekijää kolmella paikkakunnalla (Helsinki, Tampere,

Jyväskylä), valtakunnallinen palveluverkosto sekä kansainvälinen toimittajaverkosto. Sähkötaso Esitystekniikka Oy:n liikevaihto oli 12,5 milj. euroa 31.3.2016 päättyneellä tilikaudella.

6 Rahoitusriskien hallinta

Caverion-konsernin pääasialliset rahoitusriskit ovat maksuvalmiusriski, luottoriski ja markkinariskit, kuten valuutta- ja korkoriski. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteet ja periaatteet on määritelty konsernin hallituksen hyväksymässä rahoituspolitiikassa. Rahoitusriskien hallinnan käytännön toteutuksesta vastaa konsernin rahoitusosasto yhdessä tytäryhtiöiden kanssa.

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on ylläpitää optimaalista pääomarakennetta, saavuttaa mahdollisimman korkea sitoutuneen pääoman tuotto sekä minimoida pääoman kustannukset konsernin rahoituspolitiikassa määriteltyjen periaatteiden ja limiittien puitteissa. Pääomarakenteeseen vaikutetaan ensisijaisesti ohjaamalla investointeja ja liiketoimintaan sitoutuvan käyttöpääoman määrää.

Caverionin ulkoisissa lainoissa sovelletaan taloudellista kovenanttia, joka perustuu konsernin nettovelan ja käyttökatteen suhdeluukuun. Kovenanttia seurataan ja arvioidaan jatkuvasti suhteessa käyttökatteen ja nettovelan toteumaan ja ennusteisiin.

Seuraavassa taulukossa esitetään korollisten rahoitusvelkojen maturiteettijakauma. Luvut ovat diskontaamattomia. Valuuttamääräisten velkojen kassavirrat on käännetty euroiksi tilinpäätöskursseihin.

Milj. e	2017	2018	2019	2020	2021	Yhteensä
Korolliset rahoitusvelat	65,7	30,6	26,6	10,4	60,0	193,3

7 Rahoitusvarat ja -velat

Ne rahoitusvarat ja -velat, joiden kirjanpitoarvot eivät vastaa käypiä arvoja on esitetty alla olevassa taulukossa.

Milj. e	31.12.2016	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2015
	Tasearvo	Käypä arvo	Tasearvo	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvelat				
Lainat rahoituslaitoksilta	109,6	111,0	69,8	71,7
Eläkelainat	15,3	15,2	4,0	4,1
Muut lainat	0,5	0,5	0,5	0,5
Rahoitusleasingvelat	2,1	2,2	0,9	1,0

Pitkäaikaisten lainojen käyvät arvot pohjautuvat diskontattuihin rahavirtoihin. Diskonttaus korkona on käytetty korkoa, jolla konserni saisi vastaavaa ulkoista lainaa tilinpäätöshetkellä ja se muodostuu riskittömästä markkinakorosta, johon on lisätty yritysکوhtainen, maturiteetin mukainen riskipreemio.

Muiden rahoitusvarojen ja -velkojen osalta kirjanpitoarvot ovat kohtuullisen hyviä arvioita käyvistä arvoista.

Käypien arvojen hierarkia

Konserni luokittelee käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat ja velat käypien arvojen hierarkian eri tasoille seuraavasti:

Taso 1: Käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla.

Taso 2: Käyvät arvot perustuvat merkittävilta osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta jotka ovat todettavissa joko suoraan tai epäsuorasti hintana tai hinnoista johdettuna.

Taso 3: Käyvät arvot perustuvat omaisuuserää tai velkaa koskeviin syöttötietoihin, jotka eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon.

Seuraavassa taulukossa on esitetty käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat ja -velat ja luokiteltuna käypien arvojen hierarkian eri tasoille:

Varat 31.12.2016				
Milj. e	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Myytavissä olevat sijoitukset	0,7		0,5	1,2
Johdannaissopimukset (ei-suojauslaskennassa)		0,2		0,2
Varat yhteensä	0,7	0,2	0,5	1,4
Velat 31.12.2016				
Milj. e	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset (ei-suojauslaskennassa)		0,8		0,8
Velat yhteensä		0,8		0,8

Varat 31.12.2015				
Milj. e	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Myytavissä olevat sijoitukset	0,7		0,7	1,4
Johdannaissopimukset (ei-suojauslaskennassa)		0,1		0,1
Varat yhteensä	0,7	0,1	0,7	1,5
Velat 31.12.2015				
Milj. e	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset (ei-suojauslaskennassa)		0,1		0,1
Johdannaissopimukset (suojauslaskennassa)		0,3		0,3
Velat yhteensä		0,4		0,4

Tarkastelujakson aikana ei ole tapahtunut siirtoja käyvän arvon hierarkian eri tasojen välillä.

Tasolle 2 luokiteltujen johdannaissopimusten käyvät arvot on määritetty seuraavasti: Valuuttatermiinisopimusten käyvät arvot on määritetty käyttäen tilinpäätöspäivän noteerattuja termiinkursseja. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvon perusteella.

Tasolle 3 luokitellut myytävissä olevat sijoitukset ovat noteeraamattomia osakkeita ja ne on arvostettu hankintahintaan vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla tai meklarilta saatuihin hintoihin, koska niiden käypä arvo ei ole luotettavasti määritettävissä.

Muutokset tasolle 3 luokitelluissa erissä on esitetty seuraavassa taulukossa:

Milj. e	Varat 31.12.2016	Velat 31.12.2016	Varat 31.12.2015	Velat 31.12.2015
Avaava tasearvo	0,7		0,7	
Siirrot tasoon / tasolta 3				
Ostot ja myynnit	-0,2			
Tuloslaskelmaan kirjatut tuotot ja kulut				
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut tuotot ja kulut				
Päättävä tasearvo	0,5		0,7	

Johdannaisopimukset

Nimellisarvot		
Milj. e	31.12.2016	31.12.2015
--Korkojohdannaiset	70,0	90,0
--Valuuttajohdannaiset	26,9	76,9

Käyvät arvot		
Milj. e	31.12.2016	31.12.2015
Korkojohdannaiset		
-positiivinen käypä arvo		
-negatiivinen käypä arvo	-0,5	-0,3
Valuuttajohdannaiset		
-positiivinen käypä arvo	0,2	0,1
-negatiivinen käypä arvo	-0,3	-0,1

Koronvaihtosopimusten suojauslaskenta muuttui tehottomaksi ja se lopetettiin tilikauden aikana.

8 Vastuusitoumukset ja ehdolliset velat

Milj. e	31.12.2016	31.12.2015
Kiinnitetyt panttivelkakirjat		
Annetut takaukset osakkuusyhtiöiden puolesta	0,2	0,2
Emoyhtiön takaukset tytäryhtiöiden puolesta	533,0	491,7
Muut vastuusitoumukset		
- Vuokravastuut	177,5	169,2
- Muut vastuusitoumukset	0,2	0,2

Jakautumiseen osallistuvat yhtiöt vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan yhtiön velasta, joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Tämän seurauksena YIT Oyj:n osittaisjakautumisen seurauksena perustetulle Caverion Oyj:lle syntyi yhtiölle jakautumisessa allokoitun netto-omaisuuden määrään asti niin sanottu toissijainen vastuu ennen jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiä syntyneistä YIT Oyj:lle jakautumisen jälkeen jääneistä veloista. YIT Oyj:n merkittävimpien rahoitusvelkojen velkojat luopuivat oikeudestaan vaatia Caverion Oyj:ltä suoritusta toissijaisen vastuun nojalla. Caverion Oyj:llä on toissijainen vastuu YIT Oyj:n ennen jakautumista myöntämistä, YIT Oyj:lle jakautumisen jälkeen jääneistä konsernitakauksista. Näiden konsernitakauksen määrä joulukuun 2016 lopussa oli 266,8 milj. euroa.

Merkittävimpiä liiketoimintaan liittyviä riskejä on kuvattu yllä tarkemmin kohdassa "Merkittävimmät liiketoimintariskit ja riskienhallinta". On mahdollista, että erityisesti säännösten vastainen toiminta saattaa aiheuttaa huomattavaa vahinkoa Caverionille sakkoina, korvausvaatimuksina sekä asianajokuluina. Tällä hetkellä ei kuitenkaan voida arvioida mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen määrää.

9 Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Caverion ilmoitti 9.1.2017 seuraavista muutoksista konsernin johtoryhmään ja organisaatorakenteeseen. Konsernitaseisten Palvelut- ja Projektit-toimintojen roolia vahvistetaan jatkossa niiden vastuualueita lisämällä ja näitä toimintoja kutsutaan jatkossa liiketoimintayksiköiksi. Muutoksilla pyritään varmistamaan yhteisten käytäntöjen toteuttaminen eri puolilla konsernia. Divisioonilla on operatiivinen vastuu toiminnasta maissa, mutta globaalit liiketoimintayksiköt vastaavat kehittämisestä ja harmonisoinnista sekä tukevat ja seuraavat operatiivisen toiminnan tulosta. Thomas Hietto (s. 1967, DI) nimitettiin Palvelut-liiketoimintayksikön johtajaksi ja Jarno Hacklin (s. 1978, ins.) Projektit-liiketoimintayksikön johtajaksi. Ville Tamminen (s. 1974, OTK, VT) nimitettiin Caverion Suomen divisioonan johtajaksi. Thomas Hietto, Jarno Hacklin ja Ville Tamminen raportoivat toimitusjohtaja Ari Lehtorannalle ja kuuluvat konsernin johtoryhmään.

Yhtiöön muodostetaan lisäksi uusi konsernitoiminto Lakiasiat & Hallinnointi. Muut konsernitoiminnot ovat Talous, Henkilöstö sekä Strategia & IT & Viestintä. Anne Viitala (s. 1959, OTK, VT, eMBA) nimitettiin uuden Lakiasiat & Hallinnointi -konsernitoiminnon johtajaksi. Sakari Toikkanen jatkaa Strategia & IT & Viestintä -konsernitoiminnon

johtajana, Merja Eskola Henkilöstö-konsernitoiminnon johtajana ja Martti Ala-Härkönen Talous-konsernitoiminnon johtajana. Konsernitoimintojen johtajat raportoivat toimitusjohtaja Ari Lehtorannalle ja kuuluvat konsernin johtoryhmään.

Nimitykset astuivat voimaan 9.1.2017 Thomas Hieton nimitystä lukuun ottamatta. Hän aloittaa tehtävässään 1.7.2017. Palvelut-liiketoimintayksiköstä vastaa 30.6.2017 asti Matti Malmberg.

Caverion antoi 16.1.2017 alustavia ennakkotietoja vuoden 2016 tuloksestaan ja päivitti tulosoheistuksensa vuodelle 2016. Uuden tulosoheistuksen mukaan konsernin alustava liikevaihto vuonna 2016 oli noin 2 366 milj. euroa (2015: 2 443 milj. euroa). Konsernin alustava käyttökate ilman uudelleenjärjestelykuluja vuonna 2016 oli noin 17 milj. euroa (2015: 91,5 milj. euroa). Luvut olivat tilintarkastamattomia.

Caverion ilmoitti 19.1.2017, että Erkki Huusko (s. 1957, ins., eMBA) on nimitetty 19.1.2017 alkaen Caverionin Teollisuuden ratkaisut -divisioonan johtoon ja konsernin johtoryhmän jäseneksi. Erkki Huusko toimi aiemmin Teollisuuden ratkaisut -divisioonan operatiivisena johtajana (Chief Operating Officer) Juhani Pitkälän vastatessa koko divisioonasta. Pitkälä jatkaa seuraavat kuukaudet divisioonan palveluksessa ja tukee meneillään olevien projektien loppuunsaattamista.

Caverion ilmoitti 3.2.2017, että Caverion Suomi Oy:lle vaaditaan vähintään 300 000 euron suuruista yhteisösakkoa liittyen hevosurheilun sponsorointiin Suomessa. Lisäksi Caverion Oyj:n johtoryhmän jäsen Jarno Hacklin on saanut syytteen asiassa. YIT Kiinteistötekniikka Oy, eli nykyinen Caverion Suomi Oy, sponsoroi kyseessä olevina vuosina 2007–2012 hevosurheilua yhteensä noin 65 000 eurolla. Caverionin lisäksi useat muut yritykset sponsoroivat kyseistä kohdetta. Keskusrikospoliisi on tutkinut näitä eri yritysten maksamia sponsoritukia epäillen niiden olleen lahjuksia. Hacklinin ohella syytteen on saanut toinen operatiivisissa tehtävissä toimiva henkilö. Caverion Suomi Oy kiistää yhtiöön kohdistetun vaateen ja molemmat syytetyt kiistävät syyllisyytensä. Caverion on tehnyt asiasta sisäisen selvityksen, jonka tulosten perusteella molemmat henkilöt nauttivat yhtiön luottamusta ja jatkavat nykyisissä tehtävissään Caverionissa.